

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

HANDELINGEN 22-23-24-25-26-27-28

VERGADERINGENVANFEBRUARI1995

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

BELEIDSBRIEF OUDERENBELEID

BELEIDSBRIEF PREVENTIEF GEZONDHEIDSBELEID

INZAKE MIDDELENGBRUIK

DECREET BESCHERMING MONUMENTEN EN STADS- EN DORPSGEZICHTEN

DECREET BETREFFENDE DE BODEMSANERING

DECREET BETREFFENDE DE WETENSCHAPPELIJKE OF

MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING DOOR DE UNIVERSITEITEN

DECREET HOUDENDE BEKRACHTIGING BESLUIT VLAAMSE REGERING
TOT COORDINATIE VAN DE DECRETEN BETREFFENDE DE RADIO-OMROEP
EN DE TELEVISIE

DECREET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET VERDRAG

INZAKE PSYCHOTROPE STOFFEN

DECREET HOUDENDE GOEDKEURING DOUANE-UNIE EEG EN SAN MARINO

DECREET REGELING ADMINISTRATIEF TOEZICHT OP DE PROVINCIES

DECREET REGELING INVORDERING NIET-FISCALE SCHULDVORDERINGEN

DECREET TOT BEKRACHTIGING VAN DE ONTWIKKELINGSDOELEN

EN DE EINDTERMEN VAN HET GEWOON KLEUTER- EN LAGER ONDERWIJS

INTERPELLATIES

OVERSTROMINGEN

VERVROEGDE VERKIEZINGEN

VRAGEN OM UITLEG

WERKGELEGENHEID

Inhoud

Nr. 22 **Dinsdag 7 februari 1995**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 991

Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 991

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 991

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 991
Intrekking, blz. 992

Advies van de Raad van State
Indiening en verwijzing, blz. 992

Verslagen
Indiening, blz. 992

Motie
Indiening en verwijzing, blz. 993

Jaarverslag
Indiening en verwijzing, blz. 993

Kennisgeving van de Vlaamse regering
Indiening en verwijzing, blz. 993

Opmerkingen van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 993

Advies van de Vlaamse Mediaraad
Indiening, blz. 993

Kennisgevingen van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen
Indiening en verwijzing, blz. 993

Kennisgevingen van het Arbitragehof
Indiening, blz. 993

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 994

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 994

Samenstelling van een werkgroep
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 994

Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving en tot wijziging van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten - 599 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 5

Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs - 583 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 6
Algemene bespreking, blz. 994

Sprekers : de heer G. Vanleenhove, verslaggever, mevrouw J. Leduc, mevrouw A. Leysen, de heren G. Anne-

mans, L. Appeltans, R. Swinnen, J. Tavernier, C. Moors en minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1017

Bijlage
Vraag om uitleg van de heer J. Geysels tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de subsidiëring van culturele organisaties door de Nationale Loterij, blz. 1020

Vraag om uitleg van de heer F. Vermeiren tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het huisvestingsprogramma Vlabinvest ter handhaving van het Vlaams karakter van Vlaams-Brabant, blz. 1022

Vraag om uitleg van de heer J. Vandeurzen tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de schrapping van de reiskostenvergoeding voor de vaste afgevaardigden bij de jeugdrchtbanken, blz. 1028

Vraag om uitleg van de heer F. Vermeiren tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de pogingen van een Brussels staatssecretaris om zich bevoegdheden inzake taxi's toe te eigenen in het Vlaamse Gewest, blz. 1030

Nr. 23 **Dinsdag 7 februari 1995**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1031

Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving en tot wijziging van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten - 599 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 5

Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs - 583 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 6
Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1031

Sprekers : de heer G. Annemans en minister L. Van den Bossche

Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijs-

wetgeving en tot wijziging van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten - 599 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 5
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1034
Spreker : mevrouw J. Leduc

Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs - 583 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 6
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1036
Spreker : de heer G. Annemans

Ontwerp van decreet betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en de hogescholen met andere rechtspersonen - 615 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Algemene bespreking, blz. 1038
Sprekers : de heer J. De Meyer, verslaggever, de heer J. Eeman, mevrouw A. Leysen en minister L. Van den Bossche
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1039

Ontwerp van decreet betreffende de bodemsanering - 587 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 11
Voorstel van decreet van de heer L. Barbé houdende maatregelen betreffende de bodemsanering - 537 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking, blz. 1043

Sprekers : de heer H. Brouns, verslaggever, de heren L. Barbé, F. Vergote, M. Caçoen, X. Buisseret, J. Timmermans en minister N. De Batselier
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1055
Sprekers : de heer L. Barbé en minister N. De Batselier

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten - 589 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 6
Algemene bespreking, blz. 1068
Sprekers : de heer J. Timmermans, verslaggever, de heren J. Demeulenaere, W. Verreycken, L. Steenwegen en minister J. Sauwens
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1078

Ontwerp van decreet tot regeling van het administratief toezicht op de provincies in het Vlaamse Gewest - 647 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4
Algemene bespreking, blz. 1081
Sprekers : de heer W. Demuydt, verslaggever, de heren L. Pierco, M. Van der Poorten, J. Tavernier en minister T. Kelchtermans
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1087
Spreker : de heer J. Tavernier

Ontwerp van decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorde-

ringen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren

- 655 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1091

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1091

Ontwerp van decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvoorwaarden voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren

- 656 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1092

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1092

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1093

**Nr. 24 Woensdag 8 februari 1995
Morgenvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 1095

Beleidsbrief Preventief gezondheidsbeleid inzake middelengebruik

- 586 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 1095

Sprekers : mevrouw M. De Meyer, verslaggever, de heren M. Maertens, J. Vandeurzen, H. Coveliers, F. De Man, H. Candhes en minister L. Peeters

Moties van aanbeveling, blz. 1109

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1109

**Nr. 25 Woensdag 8 februari 1995
Middagvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 1111

Actuele **wagen** (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer H. Olaerts tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het advies van de Mediaraad met betrekking tot regionale televisie, blz. 1112

Actuele vraag van de heer E. Van Varenbergh tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het BLOSO- en VCGT-advies over de nabestemming van het vliegveld te Grimbergen, blz. 1112

Actuele vraag van de heer L. Barbé tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de effecten van hoogspanningslijnen op de gezondheid, blz. 1113

Actuele vraag van de heer J. Taylor tot

de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de campagne "Wegwijs-Vlaanderen" van de Vlaamse regering, blz. 1114

Actuele vraag van de heer P. Luyten tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de stand van zaken in het reconversiedossier van het Waasland

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de kredieten voor de scheepsbouw in Vlaanderen, blz. 1115

Actuele vraag van de heer J. Van Hautem tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het project Domus Flandria in Linkebeek, blz. 1117

Actuele vraag van de heer J. De Mol tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het afleveren van een vergunning aan Eurantex, blz. 1118

Actuele vraag van de heer R. Deswaene tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de numerus clausus, blz. 1119

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)
en toegevoegde actuele vraag (Regl. art. 77,5, c)

Actuele interpellatie van de heer V. Vautmans tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de overstromingsramp in de Maasvallei

Actuele interpellatie van de heer M. Maertens tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, en de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de recente waterrellende in de Vlaamse rivierbekkens

Actuele interpellatie van de heer H. Brouns tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over het gezondheidsrisico van het wonen in overstromde gebieden

Toegevoegde actuele vraag van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over wateroverlast langs de Dender, blz. 1120

Sprekers : de heren V. Vautmans, M. Maertens, H. Brouns, J. Timmermans, W. Verreycken, G. Vermassen, R. Van Hooland, D. Van der Maelen, M. Didden, minister N. De Batselier, minister L. Peeters en minister T. Kelchtermans

Met redenen omklede motie, blz. 1134

Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs

Voordracht van 1 lid van de centrale raad van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs en van 1 door de Vlaamse regering te benoemen voorzitter, blz. 1134

Motie van orde

Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 1134

Sprekers : de heer J. De Mol, mevrouw V. Dua, de heren J. De Seranno, R. Van Hooland, A. Denys, E. Beysen, W. Verreycken en minister T. Kelchtermans

Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving en tot wijziging van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten - 599 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmingen, blz. 1136

Sprekers : mevrouw J. Leduc en de heren P. Chevalier, J. Tavernier en E. Beysen

Hoofdelijke stemming, blz. 1138

Sprekers : mevrouw J. Leduc en de heer J. Taylor

Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs

- 583 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 6

Aangehouden stemmingen, blz. 1140

Spreker : de heer G. Annemans

Hoofdelijke stemming, blz. 1141

Sprekers : de heren A. Denys, J. Tavernier en G. Annemans

Ontwerp van decreet betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en de hogescholen met andere rechtspersonen

- 615 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1143

Ontwerp van decreet betreffende de bodemsanering

- 587 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 11

Aangehouden stemmingen, blz. 1144

Hoofdelijke stemming, blz. 1146

Spreker : de heer L. Barbé

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten

- 589 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 6
Aangehouden stemmings, blz. 1148
Spreker : de heer J. De Seranno
Hoofdelijke stemming, blz. 1151

Ontwerp van decreet tot regeling van het administratief toezicht op de provincies in het Vlaamse Gewest
- 647 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4
Aangehouden stemmings, blz. 1152
Spreker : de heer L. Dierickx
Hoofdelijke stemming, blz. 1155

Ontwerp van decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvoor-deringen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren
- 655 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 1156

Ontwerp van decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvoor-deringen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren
- 656 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 1157

Met redenen omklede motie van de heer M. Seghers c.s. tot besluit van de op 25 januari 1995 door de heer F. Vermeiren gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de toegangswegen tot de luchthaven van Zaventem
- 673 (1994-1995) - Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 1158

Met redenen omklede motie van de heer E. Van Vaerenbergh c.s. tot besluit van de op 25 januari 1995 door de heren E. Van Vaerenbergh en F. Vermeiren gehouden interpellaties tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, respectievelijk over de Metrolijn Brussel-Zaventem van de NV Eurometro en over de toegangswegen tot de luchthaven van Zaventem
- 674 (1994-1995) - Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 1159

Met redenen omklede motie van de heer H. Van Dienderen c.s. tot besluit van de op 25 januari 1995 door de heren E. Van Vaerenbergh en F. Vermeiren gehouden interpellaties tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, respectievelijk over de Metrolijn Brussel-Zaventem van de NV Eurometro en over de toegangswegen tot de luchthaven van Zaventem
- 680 (1994-1995) - Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 1161

Motie van aanbeveling van de heren D.

Van Mechelen en A. Denys tot besluit van het op 25 januari 1995 gehouden debat over de Beleidsnota Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap
- 618 (1994-1995) - Nrs. 3 en 8 (gewijzigde versie)
Hoofdelijke stemming, blz. 1162

Motie van aanbeveling van de heer H. Van Dienderen tot besluit van het op 25 januari 1995 gehouden debat over de Beleidsnota Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap
- 618 (1994-1995) - Nr. 4
Hoofdelijke stemming, blz. 1163

Motie van aanbeveling van mevrouw M. Dillen tot besluit van het op 25 januari 1995 gehouden debat over de Beleidsnota Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap
- 618 (1994-1995) - Nr. 6
Hoofdelijke stemming, blz. 1164

Motie van aanbeveling van de heren E. Van Rompuy, D. Van Der Maelen en H. Olaerts tot besluit van het op 25 januari 1995 gehouden debat over de Beleidsnota Een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap
- 618 (1994-1995) - Nr. 7
Hoofdelijke stemming, blz. 1165

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1166

Nr. 26 Woensdag 22 februari 1995 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1167

Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1167

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1167
Intrekking, blz. 1167

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 1168

Advies van de Raad van State
Indiening en verwijzing, blz. 1168

Verslagen
Indiening, blz. 1168

Moties
Indiening en verwijzing, blz. 1168

Besluit van de Vlaamse regering
Indiening en verwijzing, blz. 1169

Opmerking van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 1169

Advies van de Vlaamse Mediaraad
Indiening en verwijzing, blz. 1169

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1169

Kennisgevingen van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1169

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 1169

Samenstelling van een commissie
Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 1170

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het verdrag inzake psychotrope stoffen en de bijlagen, opgemaakt te Wenen op 21 februari 1971
- 652 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de overeenkomst tot instelling van samenwerkende en een douaneunie tussen de Europese Economische Gemeenschap en de Republiek San Marino, de bijlage en vijf verklaringen, ondertekend in Brussel op 16 december 1991
- 653 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking, blz. 1170

Sprekers : de heer H. Suvkerbuvk, verslaggever en minister-president L. Van den Brande

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1171
Algemene bespreking, blz. 1171
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1171

Ontwerp van decreet houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 25 januari 1995 tot coördinatie van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie
- 682 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Algemene bespreking, blz. 1171

Sprekers : de heer M. Bartholomeeussen, verslaggever, de heer S. De Clerck en minister H. Weckx
Artikelsgewijze bespreking, blz. 1173

Motie van orde
Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 1173

Beleidsbrief Ouderenbeleid
- 565 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2
Bespreking, blz. 1174

Sprekers : mevrouw S. Creyf, verslaggever, mevrouw A. Gijsbrechts-Horckmans, de heren B. Vandendriessche, G. Annemans, F. Dielens, A. Denys, M. Maertens, E. Van Vaerenbergh, L. Hancké en minister W. Demeester-De Meyer

Motie van aanbeveling, blz. 1192

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1192

Bijlage

Vraag om uitleg van de heer M. Didden tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bepaling van de Grensmaas als natuurontwikkelingsproject, blz. 1194

Vraag om uitleg van de heer L. Van Nieuwenhuysen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de regularisatie van de illegale weekeindwoningen, blz. 1196

Vraag om uitleg van mevrouw M.-J. Bauwen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bouw van een slotklooster op het Koninklijk Domein van Opgrimbie, blz. 1198

Vraag om uitleg van mevrouw M.-J. Bauwen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bouwovertrekkingen in de provincie Limburg, blz. 1201

Vraag om uitleg van mevrouw M.-J. Bauwen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het tracé A 24 (N.Z.-verbinding) te Houthalen-Helchteren, blz. 1204

Vraag om uitleg van de heer L. Steenwegen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bouw van een nieuw appartementsgebouw temidden van een historisch begijnhof te Aarschot, blz. 1207

Vraag om uitleg van de heer J. Ansoms tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de uitvoering van het decreet van 10 november 1993 houdende maatregelen tot kwaliteitsverbetering van de dienstverlening door huwelijks- en relatiebemiddelaars, blz. 1209

Vraag om uitleg van de heer P. Hostekint tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de uitbetaling van huursubsidies, blz. 1211

Vraag om uitleg van de heer J. Vandeurzen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de reorganisatie van de Limburgse reconversiestructuren, blz. 1215

Vraag om uitleg van de heer J. Van Eetvelt aan de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Wer-

ken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de vergoedingen voor onteigeningen van gronden voor dringende dijkwerken, overeenkomstig de Dijkenwet, blz. 1217

Vraag om uitleg van mevrouw V. Dua tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de verdere opvolging van het contract inzake teledetectie van de kust, blz. 1219

Nr. 27 Woensdag 22 februari 1995 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1221

Werkgelegenheid

Interpellaties (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer B. Vandendriessche tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over het omzetten van DAC- en IBF-statuten in reguliere arbeidscontracten

Interpellatie van de heer E. Schuermans tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over het recupereren door de VDAB van achterstallige bijdragen van DAC- en BTK-promotoren

Interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het federaal plan tot arbeidsherverdeling voor de ambtenaren van gemeenten, para- en intercommunale instellingen en provincies
Debat, blz. 1221

Sprekers : de heren D. Van Mechelen, J. Sleenckx, J. Laverge, F. Wymeersch, E. Schuermans, J. Geysels, J. Peeters, W. De Vlieghe, G. Vermassen, R. Van Hooland, minister L. Peeters en minister-president L. Van den Brande

Verwelkoming van een buitenlandse delegatie, blz. 1244

Werkgelegenheid

Interpellaties (Regl. art. 78)

Interpellatie van de heer B. Vandendriessche tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over het omzetten van DAC- en IBF-statuten in reguliere arbeidscontracten

Interpellatie van de heer E. Schuermans tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangele-

genheden, over het recupereren door de VDAB van achterstallige bijdragen van DAC- en BTK-promotoren

Interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het federaal plan tot arbeidsherverdeling voor de ambtenaren van gemeenten, para- en intercommunale instellingen en provincies
Debat (Voortzetting), blz. 1244

Sprekers : de heren B. Vandendriessche, R. Van Hooland, minister L. Van den Bossche, minister L. Peeters en minister-president L. Van den Brande

Moties van aanbeveling, blz. 1256

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1256

Nr. 28 Donderdag 23 februari 1995

Berichten van verhindering, blz. 1257

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer J. Caudron tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de 'bescherming van de volksgezondheid inzake het verbruik van hormonen vrij vlees, blz. 1258

Actuele vraag van de heer L. Barbé tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de bedreiging van de volksgezondheid door dioxines, blz. 1259

Actuele vraag van de heer E. Bevsen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Urban-programma van de Europese Commissie, blz. 1259

Actuele vraag van de heer M. Olivier tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de erkenning, door de Europese Commissie, van Zuidwest-Vlaanderen en een deel van Oost-Vlaanderen als bufferzone

Actuele vraag van de heer P. Tant tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, Over de erkenning, door de Europese Commissie, van Zuidoost-Vlaamse gemeenten als bufferzone, blz. 1260

Actuele vraag van de heer J. Van Hautem tot de heer L. Van den Brande, mi-

nister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de benoeming van de adjunct-gouverneur van Vlaams-Brabant, blz. 1262

Actuele vraag van de heer P. Chevalier tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de problematiek van de Boelwerf, blz. 1263

Actuele vraag van de heer H. Olaerts tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de extensieve interpretatie van de discretieplicht van leden van adviesraden, blz. 1264

Actuele vraag van de heer J. Tavernier tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de vooropgestelde prestatie-regeling in het basisonderwijs, blz. 1265

Actuele vraag van de heer J. Vandeurzen tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de werking kan de sociale diensten van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtsbanken, blz. 1266

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de vervroegde verkiezingen en de gevolgen daarvan voor de Vlaamse regering

Actuele interpellatie van de heer J. Geysels tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de vervroegde verkiezingen en de gevolgen daarvan voor de Vlaamse regering

Actuele interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over uitspraken van de minister-president betreffende de mogelijke federalisering van bepaalde takken uit de sociale zekerheidssector, blz. 1268

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels, F. Dewinter, P. Van Grembergen en minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede motie, blz. 1278

Vervolging ten laste van een lid van de Raad

Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 1279

Bespreking en stemming, blz. 1279

Spreker : de heer H. Suykerbuyk, verslaggever

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het verdrag inzake psychotrope stoffen en de bijlagen, opgemaakt te Wenen op 21 februari 1971 - 652 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 1279

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de overeenkomst tot instelling van samenwerking en een douane-unie tussen de Europese Economische Gemeenschap en de Republiek San Marino, de bijlage en vijf verklaringen, ondertekend in Brussel op 16 december 1991 - 653 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 1281

Ontwerp van decreet houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 25 januari 1995 tot coördinatie van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie - 682 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 1282

Met redenen omklede motie van de heer E. Van Vaerenbergh C.S. tot besluit van de op 7 februari 1995 door de heer E. Van Vaerenbergh in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over het invullen door de OCMW's van hun bijdrageplicht - 683 (1994-1995) -Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 1283

Met redenen omklede motie van de heren G. Cardoen en M. Van der Poorten tot besluit van de op 7 februari 1995 door de heer G. Cardoen in commissie gehouden internellatie tot de heer T. Kelchtermans, 'Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden,

over de noodzaak aan eenheid van beheer over de gewestwegen - 686 (1994-1995) -Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1284

Met redenen omklede motie van de heer M. Maertens tot besluit van de op 8 februari 1995 door de heer M. Maertens gehouden actuele internellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden en de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de recente waterellende in de Vlaamse rivierbekkens - 689 (1994-1995) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1285

Motie van aanbeveling van de heer F. De Man tot besluit van het op 8 februari 1995 gehouden debat over 'de beleidsbrief Preventief gezondheidsbeleid inzake middelengebruik - 586 (1993-1994) - Nr. 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1287

Motie van aanbeveling van de heer J. Vandeurzen C.S. tot besluit van het op 8 februari 1995 gehouden debat over 'de beleidsbrief Preventief gezondheidsbeleid inzake middelengebruik - 586 (1993-1994) -Nr. 4

Hoofdelijke stemming, blz. 1288

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1289

Bijlage

Vraag om uitleg van de heer J. Van der Sande tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de provinciale spreiding van de urencontingentverhoging in de gezins- en bejaardenhulp, blz. 1292

Vraag om uitleg van de heer B. Vandendriessche tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de zogenaamde kampvergoeding voor begeleiders in de sectoren jeugdbijstand en gehandicaptenzorg, blz. 1295

**VOORZITTER : de heer E. Balde-
wijns**

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.00 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

J. Caubergs, J. De Bremaeker : gezondheidsredenen ;

S. Platteau, E. Schuermans : buitenslands ;

E. Derycke, F. Dielens, F. Van den Eynde, J. Weyts : ambtsverplichtingen.

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet betreffende de profylaxe van besmettelijke ziekten

— 672 (1994-1995) -Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Welzijn en Gezondheid.

- Ontwerp van decreet houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 25 januari 1995 tot coördinatie van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie
— 682 (1994-1995) -- Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor de Media.
-
-

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer F. Van den Eynde houdende aanpassing van de openingsbelasting
— 676 (1994-1995) -- Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
- Voorstel van decreet van de heer H. Brouns c.s. houdende oprichting van gemeentelijke adviesraden voor de leefomgeving
— 679 (1994-1995) -Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken.
- Voorstel van decreet van de heer L. Barbé houdende wijziging van

het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen

— 681 (1994-1995) -Nr. 1.

Verwezen naar de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.

Intrekking

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingetrokken :

- Voorstel van decreet van de heer J. Van der Sande c.s. houdende regeling van de subsidiëring van door de Vlaamse Executieve erkende diensten voor gezins- en bejaardenhulp
— 359 (1992-1993) - Nr. 1.

- Voorstel van decreet van de heer M. Maertens c.s. houdende de aanstelling van een Hoge Commissaris voor de Rechten van het Kind in de Vlaamse Gemeenschap
— 544 (1993-1994) -Nr. 1
-
-

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

Voorzitter

- Voorstel van resolutie van de heren D. Van Mechelen en A. Denys betreffende het mediabeleid
— 670 (1994-1995) -Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor de Media.
- Voorstel van resolutie van de heren A. Denys en D. Van Mechelen betreffende een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap
— 671 (1994-1995) - Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor de Media.
- Voorstel van resolutie van de heer H. Van Dienderen betreffende het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap
— 675 (1994-1995) -Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor de Media.
- Voorstel van resolutie van de heren M. Van Peel, L. Hancké, A. Denys, H. Lauwers en J. Geysels betreffende de toepassing van de beginselen van non-discriminatie en gewaarborgde inspraak
— 677 (1994-1995) -Nr. 1.
Verwezen naar het bureau.
- Voorstel van resolutie van de heer J. Ansoms c.s. betreffende de zwakke weggebruikers
— 678 (1994-1995) - Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Openbare Werken en Vervoer.

Intrekking

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingetrokken :

- Voorstel van resolutie van de heren D. Van Mechelen en A. Denys betreffende het mediabeleid
-670(1994-1995)-Nr.1.
- Voorstel van resolutie van de heren A. Denys en D. Van Me-

chelen betreffende een toekomstperspectief voor het mediabeleid van de Vlaamse Gemeenschap
— 671 (1994-1995) -Nr. 1.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende advies van de Raad van State werd ingediend :

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van mevrouw L. Maximus houdende invoering van een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen
— 179 (BZ 1992) - Nr. 3.
Verwezen naar de commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften.

VERSLAGEN

Indiening

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- door de heer G. Vanleenhove namens de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid over het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs
— 583 (1993-1994) - Nr. 5 + Erratum.
- door de heer J. De Meyer namens de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid over het ontwerp van decreet betreffende de wetenschappelijke of

maatschappelijke dienstverlening door de universiteiten of de hogescholen en betreffende de relaties van de universiteiten en de hogescholen met andere rechtspersonen
— 615 (1994-1995) - Nr. 3.

- door de heer H. Brouns namens de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud over het ontwerp van decreet betreffende de bodemsanering
— 587 (1993-1994) - Nr. 10.
- door de heer H. Brouns namens de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud over het voorstel van decreet van de heer L. Barbé houdende maatregelen betreffende de bodemsanering
— 537 (1993-1994) -Nr. 2.
- door de heer J. Timmermans namens de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten
— 589 (1993-1994) - Nr. 4.
- door de heer J. Taylor namens de commissie voor Financiën en Begroting over het ontwerp van decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor de Vlaamse Gemeenschap en de instellingen die eronder ressorteren
— 655 (1994-1995) - Nr. 3.
- door de heer J. Taylor namens de commissie voor Financiën en Begroting over het ontwerp van decreet tot regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen voor het Vlaamse Gewest en de instellingen die eronder ressorteren
— 656 (1994-1995) - Nr. 3.
- door de heer W. Demuyt namens de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken over het ontwerp van

Voorzitter

decreet tot regeling van het administratief toezicht op de provincies in het Vlaamse Gewest
— 647 (1994-1995) -Nr. 3.

MOTIE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Motie van de provincieraad van Vlaams-Brabant van 14 januari 1995 betreffende een oproep aan de Vlaamse regering en aan de Vlaams-Brabantse politieke autoriteiten met betrekking tot de vrijwaring van de integriteit van het Vlaams karakter van de provincie en met betrekking tot het opzetten van een geïntegreerd actieplan.
Verwezen naar het Advies- en Overlegcomité Brussel en Vlaams-Brabant.

JAARVERSLAG

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende jaarverslag werd ingediend :

- Jaarverslag 1994 van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (MINA-Raad).
Verwezen naar de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
-
-

KENNISGEVING VAN DE VLAAMSE REGERING

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende kennisgeving van de Vlaamse regering werd ingediend :

- Kennisgeving van de Vlaamse regering van 26 januari 1995 van het evaluatieonderzoek organisaties van migranten in Vlaanderen en Brussel van het HIVA met betrekking tot het besluit van de Vlaamse regering houdende de voorwaarden tot erkenning en subsidiëring van organisaties van migranten van 27 januari 1993.
Verwezen naar de commissie voor Cultuur en de Werkgroep Migranten.
-
-

OPMERKINGEN VAN 'HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende opmerkingen van het Rekenhof werden ingediend :

- Opmerking van het Rekenhof N 14-1.116.168 Bl van 24 januari 1995 betreffende het ministerieel besluit van 23 december 1994 houdende overdracht van kredieten.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
 - Opmerking van het Rekenhof N 14-1.117.166 Bl van 24 januari 1995 betreffende het besluit van de Vlaamse regering van 9 november 1994 houdende verdeling van een tweede schijf van het provisioneel krediet ingeschreven onder basisallocatie 00.01, van programma 36.20, van de begroting 1994.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
-
-

ADVIES VAN DE VLAAMSE MEDIARAAD

Indiening

De voorzitter : Het volgende advies van de Vlaamse Mediaraad ligt ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Advies van de Vlaamse Mediaraad betreffende het ontwerpbesluit betreffende de niet-openbare televisieverenigingen die zich met andere soorten van diensten richten tot het publiek of een deel ervan,
-- Advies nr. 94108.
-
-

KENNISGEVING VAN DE GEWESTELIJKE INVESTERINGSMAATSCHAPPIJ VOOR VLAANDEREN

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende kennisgeving van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen werd ingediend :

- Kennisgeving van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen van 18 januari 1995 van haar beleidsnota van december 1994.
Verwezen naar de commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid.
-
-

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot gedeeltelijke vernietiging en prejudiciële vragen

Voorzitter

liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Rolnummers 793 en 795 tot en met 799 ;
- Rolnummer 794 ;
- Rolnummer 810.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Arrest nr. 3/95 van 2 februari 1995 (rolnummer 614) ;
- Arrest nr. 4/95 van 2 februari 1995 (rolnummer 626) ;
- Arrest nr. 5/95 van 2 februari 1995 (rolnummer 632) ;
- Arrest nr. 6/95 van 2 februari 1995 (rolnummers 635, 655 en 656) ;
- Arrest nr. 7/95 van 2 februari 1995 (rolnummers 639 en 649) ;
- Arrest nr. 8/95 van 2 februari 1995 (rolnummers 640 en 641) ;
- Arrest nr. 9/95 van 2 februari 1995 (rolnummers 642 en 643) ;
- Arrest nr. 10/95 van 2 februari 1995 (rolnummer 654).

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (Regl. art. 76)

Indiening

De voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- de heren L. Barbé, mevrouw M.-J. Bauwen, de heren P. Breyne, X. Buisseret, F. Cauwenberghs,

M. Cordeel, A. De Boeck, J. De Meyer, J. De Mol, F. Dewinter, J. Geysels, F. Ghesquière, M. Maertens, M. Olivier, E. Schuermans, L. Standaert, L. Steenwegen, J. Valkeniers, mevrouw R. Van Cleuvenbergen, de heren B. Vandendriessche, F. Van den Eynde, J. Vandeurzen, H. Van Dienderen, P. Van Grembergen, R. Van Hooland, G. Vanleenhove, L. Van Nieuwenhuysen, E. Van Vaerenbergh, W. Verreycken.

SAMENSTELLING VAN EEN WERKGROEP

Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter : Voor de CVP-fractie zijn in de werkgroep Sport de heer Vandeurzen als vast lid vervangen door de heer Van der Poorten en mevrouw Tyberghien-Vandenbusche als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Vandeurzen.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving en tot wijziging van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten

— 599 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 5

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs

— 583 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde zijn het ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de

onderwijswetgeving en tot wijziging van het "decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten en het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs.

De algemene bespreking **is** geopend.

De heer Vanleenhove, verslaggever, heeft het woord.

De heer G. Vanleenhove, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de commissie voor Onderwijs heeft twee zittingen besteed aan de bespreking van het ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving en tot wijziging van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten. Het voorliggende ontwerp van decreet creëert de rechtsbasis voor het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs. Het werd daarom in samenhang met dit ontwerp van decreet besproken.

Het voorliggende decreet biedt een verfijning van het begrip eindtermen en voert tegelijk het nieuwe begrip ontwikkelingsdoelen in. Dit nieuwe begrip vervangt de eindtermen voor het kleuteronderwijs en wordt naast de eindtermen ingevoerd in het buitengewoon onderwijs.

Ontwikkelingsdoelen zijn minimumdoelstellingen die nagestreefd moeten worden ; eindtermen zijn minimumdoelstellingen die bereikt moeten worden.

Terwijl de ontwikkelingsdoelen in het kleuteronderwijs aan alle leerlingen aangeboden worden, kunnen de scholen van het buitengewoon onderwijs zelf beslissen aan welke individuele leerlingen of leerlingengroepen de ontwikkelingsdoelen worden aangeboden. Op die manier is het voor het buitengewoon onderwijs

Vanleenhove

mogelijk om met de heterogeniteit van de leerlingen rekening te houden zodat voldoende gedifferentieerd kan worden.

Die verregaande autonomie van het buitengewoon onderwijs vraagt natuurlijk een minimale kwaliteitsbewaking door de overheid. Parameter voor de kwaliteitscontrole op de ontwikkelingsdoelen wordt hierbij dan de inspanningsverplichting. Het kiezen van de gepaste ontwikkelingsdoelen voor een leerling of een leerlingengroep moet worden verantwoord in een handelingsplan.

De commissie oordeelde dat het in het licht van het recente HOBU-decreet aangewezen was om, in tegenstelling tot de voorgestelde tekst van het decreet, geen eindtermen vast te stellen voor het hoger onderwijs met één cyclus. De betrokken bepalingen werden bij amendement dan ook weggelaten.

Het geamendeerde ontwerp van decreet werd unaniem aangenomen.

De bespreking van het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs heeft veel tijd in beslag genomen. De commissie voor Onderwijs heeft er zes zittingen aan gewijd.

Een en ander was het gevolg van de vraag van verscheidene leden om over de problematiek enkele hoorzittingen te organiseren. Deze vraag werd bij stemming toegestaan en resulteerde in een uitnodiging aan de VLOR, de DVO, IPOC, de federatie van de Rudolf Steinerscholen en de groep Vrije Ruimte.

Inzake IPOC, de Steinerscholen en de Vrije Ruimte was de hoorzitting er op gericht inhoudelijke bemerkingen en kritieken op de eindtermen aan het licht te brengen.

De vertegenwoordigers van VLOR en DVO kregen de gelegenheid hun eigen visie toe te lichten, naast de manier waarop de resultaten van het

maatschappelijk debat rond de eindtermen uiteindelijk in het definitieve voorstel werden verwerkt.

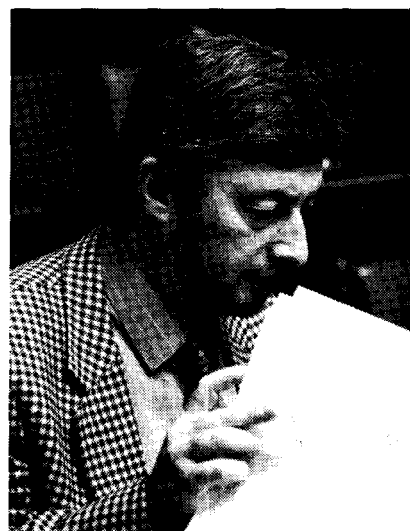
Voor het uitvoerig relaas van deze hoorzitting, die op 18 oktober 1994 plaatsvond, verwijs ik naar de bijlage bij mijn schriftelijk verslag.

Vooraleer de algemene bespreking kon worden aangevat, moesten nog twee andere vragen een antwoord krijgen.

Ten eerste, de vraag of de Vlaamse Raad het recht had om dit ontwerp-decreet te amenderen. Aanleiding hiervan was een door de Vlaamse regering ingediend amendement. Een aantal leden waren van mening dat de decreetgever bij de bespreking van het ontwerp van het inspectiedecreet in juni 1991 er beslist niet voor geopteerd had dat de Vlaamse Raad de eindtermen nog zou kunnen amenderen. De Vlaamse Raad zou de door de VLOR op eensluidend advies voorgelegde eindtermen in hun geheel enkel kunnen goedkeuren of afkeuren. Anderen betwijfelden of dit inderdaad de bedoeling was geweest. Zij erkenden anderzijds dat bij amendering de bedreiging van een verlies aan coherentie van het geheel niet denkbeeldig zou zijn. Uiteindelijk besliste de commissie het advies van de Raad van State hierover in te winnen. Uit dit advies, waarvan de commissie op 11 oktober 1994 kennis nam, bleek dat het ontwerp van decreet wel degelijk geamendeerd mocht worden.

Ook de terminologie vormde een knelpunt in die zin dat werd voorgesteld het woord eindterm door een ander woord te vervangen. De commissie oordeelde evenwel dat die discussie al bij de bespreking van het inspectiedecreet van 1991 werd gevoerd en zodoende niet opnieuw kon worden geopend.

De minister van Onderwijs zette de algemene bespreking in met een uitvoerige uiteenzetting waarin hij verduidelijkte dat de eindtermen bedoeld zijn als door de gemeenschap

CVP-Kamerlid Gilbert Vanleenhove was verslaggever bij de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de ontwikkelingsdoelen en eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs

vastgestelde doelstellingen die minimaal door de school voor de meerderheid van de leerlingen en cursisten moeten worden bereikt bij het afsluiten van de niveaus zoals deze in artikel 6bis van de Schoolpactwet zijn omschreven. De manier waarop ze de eindtermen aanbieden, kunnen de scholen vrij bepalen, want de inrichtende machten mogen hun onderwijs gestalte geven zoals ze dat zelf wensen. Ze kunnen bovendien in hun leerplannen doelstellingen aan de eindtermen toevoegen.

De minister besteedde tevens aandacht aan de functies van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen. Daarbij beklemtoonde hij dat duidelijkheid en doorzichtigheid van de leerstof voor de leerlingen een primaire doelstelling van de eindtermen is. Dat maakt het onderwijs immers toegankelijker voor ouders en brengt klaarheid voor de leerkrachten. De eindtermen vormen een basis voor de begeleiding en de nascholing, zorgen ervoor dat systemen van modulair onderwijs gemakkelij-

Vanleenhove

ker ingang vinden en maken het bovendien mogelijk op het volwassenonderwijs aan te sluiten. Duidelijkheid over de eindtermen vergroot uiteindelijk ook de zorgbreedte van het onderwijs en het aantal mislukkingen doen verminderen.

Vervolgens ging de minister in op de structuur van het pakket ontwikkelingsdoelen en eindtermen, op de legitimering ervan en op het brede maatschappelijke debat dat daaromtrent werd gevoerd. Hij schetste de rol van de DVO en van de Raad voor het Basisonderwijs van de VLOR die op een constructieve wijze hebben samengewerkt bij de totstandkoming van het ontwerp van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

Op 10 mei 1994 werd door de Raad voor het Basisonderwijs een unaniem advies aangenomen betreffende de eindtermen voor kleuter- en lager onderwijs. Deze raad besliste ook dat de term ontwikkelingsdoelen voor het kleuter- zowel als voor het buitengewoon onderwijs zou worden gehanteerd.

Wat de implementatie van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen betreft, pleitte de minister voor correcte en duidelijke informatie aan participanten, niet in het minst aan begeleiders, leerplanmakers en leerkrachten. Hij besprak ook de verhouding van die ontwikkelingsdoelen en eindtermen tot de leerplannen, de leerboeken en het didactisch materiaal, de rol van de initiële opleiding en de nascholing van leerkrachten en de controle op het nastreven van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen en het bereiken van de eindtermen. De minister beklemtoonde dat de inspectie niet het individuele al dan niet slagen van de leerlingen controleert. Dat blijft in de bevoegdheidsfeer van de school. De inspectie zal wél de inspanningen afwegen die de school doet met het oog op het nastreven en bereiken van de eindtermen en op het nastre-

ven van de ontwikkelingsdoelen. Zij zal daarbij de prestaties altijd moeten interpreteren tegen de achtergrond van een analyse van de school als geheel.

Ten slotte wijdde de minister nog enkele bemerkingsaan het juridische kader inzake de bevoegdheden bij de totstandkoming van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen. Het artikel 6bis van de Schoolpactwet bepaalt dat de Vlaamse regering na eensluitend advies van de Vlaamse Onderwijsraad de eindtermen vastlegt bij wijze van besluit, zoals trouwens gebeurde op 22 juni 1994. Volgens de procedure krijgt de Vlaamse Raad dat besluit dan ter bekrachtiging voorgelegd, waardoor de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen volkomen kracht van decreet krijgen en alleen nog kunnen worden gewijzigd in zoverre de decreetgever opnieuw het initiatief daartoe neemt.

Tijdens de bespreking gingen bepaalde leden dieper in op het principe en het concept van de eindtermen. Ze wezen er onder meer op dat men via de eindtermen en voornamelijk dan de vakoverschrijdende, het terrein van de attitudes betreedt. Vermits attitudevorming nooit waardevrij is, werd er op aangedrongen dat de overheid zich terughoudend zou opstellen en ten volle de pedagogische vrijheid van de inrichters van onderwijs zou respecteren.

In het licht van een snel veranderde maatschappelijke context drong een lid van de commissie ook aan op een voortdurende evaluatie en aanpassing van de eindtermen. De minister vond in dat verband een evaluatie om de vijf jaar voor de hand liggend. Verder werd er breeduit ingegaan op de noodzaak van een goede implementatiestrategie omwille van het belang en de omvang van de vernieuwing. Ook de noodzaak van een deontologische code voor inspectie en begeleidingsdiensten en het belang van goede methodes om attitudevorming te evalueren kwamen in de bespreking aan bod.

Daarnaast formuleerden een aantal leden ook enkele inhoudelijke bemerkingsen. In dat stadium van de besprekingen bleek dat alle aanwezige fracties zich in principe achter de voorliggende teksten van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen konden scharen. Niettemin bestond er een consensus om bepaalde aspecten ervan opnieuw in overweging te nemen vooral inzake een eventuele vrijstelling van eindtermen voor bepaalde scholen, inzake het invoeren van het begrip ontwikkelingsdoelen voor attitudes en vakoverschrijdende eindtermen en ten slotte inzake een meer passende plaats voor Vlaanderen in de eindtermen. De minister kon zich scharen achter de laatste twee suggesties, maar verklaarde zich een absoluut tegenstander van een mogelijke vrijstelling van eindtermen voor sommige scholen.

Omdat de commissie er niet uit geraakte welke strategie nu verder gevolgd moest worden om de voorgestelde wijzigingen aan te brengen, werd in haar schoot een werkgroep opgericht met een vertegenwoordiger van elke erkende fractie en een vertegenwoordiging van VLOR en DVO. De opdracht van die werkgroep luidde de verder te volgen procedure vast te leggen om de tekst van de eindtermen te kunnen wijzigen. Maar ook in die werkgroep, die op 26 oktober 1994 vergaderde, ontstond er geen eensgezindheid aangaande de procedure. De vraag bleef of de hele procedure van artikel 6bis opnieuw gedaan moest worden waarbij de VLOR na eensluitend advies een nieuwe tekst zou voorleggen aan de Vlaamse regering die deze tekst dan weer ter bekrachtiging naar de Vlaamse Raad moest doorsturen, dan wel of de Vlaamse Raad de voorgestelde wijzigingen via een amendement kon aanbrengen, waarbij de VLOR dan op louter informele wijze betrokken zou worden. Hierover volgde een nieuwe discussie in de commissie waarin onder meer ook de bekommernis tot uiting kwam dat de vervanging van eindtermen door ontwikkelingsdoe-

Vanleenhove

len voor attitudes en vakoverschrijdende eindtermen wel eens een wijziging van de geest en de opzet van het principe van de eindtermen tot gevolg zou kunnen hebben. Met name zou de indruk gewekt kunnen worden dat niet-cognitieve doelstellingen minder belangrijk zijn, vermits zij alleen maar nagestreefd moeten worden en niet bereikt zoals andere cognitieve minimumdoelstellingen.

Uiteindelijk werd dan besloten in te gaan op een compromisvoorstel van de minister. Dit compromis bestond erin dat de commissie zelf een lijst met voorstellen van concrete tekstwijzigingen zou opstellen. De lijst die door een meerderheid in de commissie goedgekeurd zou worden, zou dan doorverwezen worden naar een technische werkgroep met vertegenwoordigers van de commissie, de VLOR en DVO. Deze technische werkgroep zou onder meer over de strekking van de voorstellen moeten oordelen en de voorgestelde tekstwijzigingen in concrete amendementen moeten omzetten. Deze amendementen zouden dan na formele indiening ter bespreking in de commissie voorgelegd worden. De bedoelde technische werkgroep is echter nooit samengekomen. In de vergadering van 24 januari 1995 gaf de voorzitter van de Onderwijscommissie lezing van een brief vanwege de VLOR van 19 januari 1995. Daarin liet de VLOR weten dat zijn Vast Bureau zich tijdens zijn vergadering van 8 november 1994 verzet had tegen het invoeren van ontwikkelingsdoelen voor het gewoon lager onderwijs. De reacties van de commissieleden op deze brief liepen nogal uiteen. Sommigen zagen er een bevestiging in van hun eigen standpunt, anderen verklaarden dat dit schrijven allerm minst van aard was om hun mening te herzien, en nog anderen toonden zich bereid, eveneens op basis van contacten met het onderwijsveld, met dit VLOR-advies rekening te

houden bij hun uiteindelijke standpuntbepaling. Een vraag die voor die laatste groep bleef, was hoe de inspectie de vakoverschrijdende eindtermen en eindtermen die betrekking hebben op attitudevorming, zou evalueren. In zijn antwoord hierop bekleemtoonde de minister dat er geen meetsituatie zou ontstaan en dat er ook geen schaal ontworpen zou worden om de resultaten van de school inzake vakoverschrijdende eindtermen en attitudevorming te meten. De inspectie zou daarentegen nagaan in hoeverre de school een inspanning heeft gedaan om de betreffende vaardigheden en vakoverschrijdende eindtermen te bereiken, rekening houdende met de instroom in de school.

Er wordt dus enkel een inspanningsverplichting opgelegd waarbij de controle en de evaluatie vertrekt vanuit een gesprekssituatie die gekarakteriseerd kan worden met twee adjectieven, zijnde *humaan* en *interactief*.

Daarmee werd dan uiteindelijk de vrij bewogen en vaak onderbroken algemene bespreking afgerond.

In de artikelsgewijze bespreking werden een zevental amendementen aan de tekst van het decreet aangebracht.

Door een eerste amendement werd de inwerkingtreding van het besluit van de Vlaamse regering met een jaar uitgesteld. Concreet betekent dit dat de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen in acht moeten worden genomen vanaf het schooljaar 1997-1998 in plaats van vanaf het schooljaar 1996-1997.

Alle volgende amendementen hadden betrekking op de bijlagen bij het besluit van de Vlaamse regering van 22 juni 1994. De commissie besliste al deze amendementen onder te brengen in een nieuw artikel 3 van het decreet.

Bij de discipline Lichamelijke Opvoeding keurde de commissie een

amendement van de Vlaamse regering goed waardoor de eindterm „voelen zich veilig in het water en kunnen zich voortbewegen in het water” werd vervangen door „voelen zich veilig in het water en kunnen zwemmen”.

De snelheid waarmee het schriftelijk verslag drukklaar werd gemaakt om u vlug van dienst te kunnen zijn, leidde ertoe dat dit amendement - niet met opzet, maar bij vergetelheid - niet werd opgenomen in de Tekst aangenomen door de commissie. De bespreking ervan en de stemming erover staan wél breedvoerig beschreven in het verslag over de artikelsgewijze bespreking. Daarom wordt de aangepaste Tekst aangenomen door de commissie bij wijze van erratum aan de leden van de Vlaamse Raad rondgedeeld. Ik meen dat dit intussen reeds is gebeurd.

De andere goedgekeurde amendementen ten slotte hadden alle betrekking op de eindtermen wereldoriëntatie. De tekstwijzigingen zorgden ervoor dat de begrippen Vlaanderen, Vlaams, gemeenschappen en gewesten in de eindtermen werden geïntroduceerd.

Het geamendeerde ontwerp van decreet werd uiteindelijk in de commissie aangenomen met 9 stemmen voor, 1 stem tegen en 2 onthoudingen. (**Applaus**)

De voorzitter : Mevrouw Leduc heeft het woord.

Mevrouw J. Leduc (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, beste collega's, deze week wordt in de Vlaamse Raad weer een stukje onderwijsgeschiedenis geschreven. Na jaren van overleg, raadplegingen en discussies, waarbij pro's en contra's werden afgewogen, worden nu in de Vlaamse Raad de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen ter bekrachtiging voorgelegd.

Wij belanden zo in een nieuw stadium in de subtiële evenwichtsoefening tussen de overheidsinmenging en het vrij initiatief.

Leduc

Wegens het belang van een concrete afweging van de rechten van de gemeenschap en de individuele vrijheid is het opportuun dat de decreetgever niet alleen zijn soevereiniteit behoudt in deze aangelegenheid maar daarenboven ook zeer secuur tewerk gaat wanneer hij verplichte waarden, inhouden en attitudes vooropstelt.

De VLD-fractie staat achter een verhoogde kwaliteitsbewaking, maar zij staat niet achter de invoering van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen zoals zij nu worden voorgelegd, in de eerste plaats op het vlak van de inhoud en de terminologie en voorts wat de manier betreft waarop zij ter bekrachtiging aan de Vlaamse Raad worden opgedrongen.

Wat de inhoud van de hervorming betreft, heeft de VLD-fractie vijf fundamentele opmerkingen die wij reeds in de commissie hebben aangehaald.

Alvorens deze bedenkingen te formuleren, wil ik in eerste instantie zeggen dat wij het recht van de overheid om controle uit te oefenen over scholen die zij subsidieert en financiert, geenszins betwisten. Integendeel, Vlaanderen heeft nood aan een eigen beleid inzake kwaliteitsbewaking. Onze fractie heeft er in het verleden steeds op gewezen dat een betere verhouding moet worden nagestreefd tussen de grootte van de middelen die in het onderwijs worden geïnvesteerd en de reële geboekte resultaten.

Een ver doorgedreven kwaliteitsbewaking voor diegene die betaalt, is dan ook evident. Men kan zich echter afvragen of men met de invoering van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen louter kwaliteitsbewaking beoogt.

Een vraag die leeft bij vele ouders is of de eindtermen zoals ze er nu uitzien niet eerder kwaliteitsverlagende effecten kunnen hebben.

De huidige eindtermen zijn volgens het decreet van 17 juli 1991 minimumdoelstellingen. Deze minimumdoelstellingen vormen echter een zeer omvangrijk pakket, enorm gedetailleerd en uitgesponnen, te veelomvattend en te geformaliseerd. Daarom denken wij samen met vele leerkrachten en ouders dat de huidige eindtermen zowat de hele onderwijsjijd in beslag zullen nemen. Daardoor zullen ze nauwelijks tijd overlaten voor het verwezenlijken en invullen van het eigen pedagogisch project. Wat baat de vrijheid van de inrichtende machten om hun eigen leerplan op te stellen en welk nu heeft hun autonomie inzake het invullen en methodisch verwerken van de minimumdoelstellingen als die bijvoorbeeld 95 percent van de leerjijd in beslag zouden nemen? De VLD heeft hier herhaaldelijk vragen over gesteld. Ze werden echter nooit beantwoord. Verwijzend naar de Nederlandse situatie zei de minister dat er een fundamenteel verschil bestaat tussen de Nederlandse kerndoelen en onze eindtermen. De Nederlandse kerndoelen hebben volgens hem een veel vagere inhoud dan onze eindtermen. Als men daarbij bedenkt dat men in Nederland een commissie heeft opgericht tot herziening van de kerndoelen omdat er voor de inrichtende macht te weinig ruimte overbleef, dan is onze argwaan inzake alle onderwijsjijd die onze eindtermen in beslag zullen nemen zeker gerechtvaardigd.

Onzes inziens moeten de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen van die aard zijn dat ze de inrichtende machten en de scholen toelaten hun eigen pedagogisch project te realiseren en waardevolle pedagogische vernieuwingen in te voeren. Anders kan men immers bezwaarlijk van minimumdoelstellingen spreken.

De VLD-fractie meent daarenboven dat de inrichtende machten voor bepaalde scholen met een bijzonder afwijkend pedagogisch project moeten kunnen afwijken, weliswaar onder strenge voorwaarden. Daartoe heb-

ben wij met onze collega van Agalev, de heer Tavernier, een amendement ingediend.

Een tweede fundamenteel bezwaar tegen dit ontwerp is even belangrijk. Wij zijn van mening dat de ontwikkelingsdoelen ook voor het lager onderwijs moeten worden ingevoerd. Ik herinner er u even aan dat ontwikkelingsdoelen doelstellingen zijn die nagestreefd worden, zij kunnen niet worden gemeten en de inspanningen die werden geleverd om deze doelstellingen te bereiken worden op basis van gesprekken geëvalueerd. Eindtermen zijn de voor elk onderwijsniveau vastgestelde kennisvereisten waaraan een leerling na het doorlopen van de cyclus moet voldoen. Het niet bereiken van de eindtermen is concreet meetbaar. Volgens de VLD is het eerlijker en biedt het meer waarborgen om de eindtermen met betrekking tot waarden en attitudes om te vormen tot ontwikkelingsdoelen. Alleen eindtermen met betrekking tot kennis, inzichten en vaardigheden kunnen het onderwerp van een verplichting of resultaatsverbintenis uitmaken. Ontwikkelingsdoelen kunnen dat niet. Wij zijn van oordeel dat attitudes en waarden niet volgens een schaal gemeten kunnen worden.

Wij stellen dan ook voorop dat er ook voor het lager onderwijs ontwikkelingsdoelen moeten bestaan. De minister heeft overigens in de commissie duidelijk verklaard dat voor de eindtermen die waarden en attitudes bevatten geen schalen gelden. Men legt de school enkel een inspanningsverplichting op om de attitudevorming te bereiken, rekening houdend met de concrete schoolpopulatie en op basis van twee karakteristieken, namelijk een humane component en een interactieve component.

Daarenboven heeft hij opgemerkt dat ook de controle zal moeten worden genuanceerd omwille van de onmogelijkheid om het resultaat te meten. In dat verband verwijs ik naar de definitie van de begrippen eindtermen en ontwikkelingsdoelen

Leduc

en naar onze gerechtvaardigde eis om die ontwikkelingsdoelen in te voeren in het lager onderwijs. In alle officiële teksten worden aan eindtermen metingen gekoppeld. Bijgevolg kunnen waarden en attitudes die niet gemeten kunnen worden, niet als eindterm worden omschreven. Daarom dringen wij aan dat de term ontwikkelingsdoelen voor het lager onderwijs vooralsnog wordt aanvaard.

Ofwel is er een communicatiestoornis bij de minister en spreekt hij in dit verband over eindtermen als hij ontwikkelingsdoelen bedoelt, ofwel is hij van kwade wil en houdt hij zich vast aan een eerder genomen ongelukkige beslissing en probeert hij deze te corrigeren door een aanvullende interpretatie die na analyse geen steek houdt. Ik confronteer overigens de uitspraak van de minister ter zake met de inhoud van de brief van de VLOR gericht aan de commissie voor Onderwijs en ik citeer : Met betrekking tot de discussie eindtermen-ontwikkelingsdoelen heeft het vast bureau van de VLOR zich verzet tegen het invoeren van ontwikkelingsdoelen voor het gewoon lager onderwijs. Het bureau was van oordeel dat het aldaar invoeren van ontwikkelingsdoelen een fundamentele wijziging zou inhouden van het oorspronkelijk concept” - en wat volgt wens ik te beklemtonen - “Het bureau meent dat dit vragen zou oproepen naar de aard van de resultaatsverbintenis en naar de wijze van controleren door de inspectie. Einde citaat.

Op dat ogenblik, zegt de VLOR, ontstaan er namelijk twee soorten controles : een controle ten aanzien van de eindtermen, met name de mate waarin deze wordt bereikt door de meerderheid der leerlingen en een controle ten aanzien van de ontwikkelingsdoelen, met name de mate waarin de school die heeft nagestreefd.

De minister en de Vlaamse Raad worden op een ontzettend kleineren-

de wijze betutteld door de keizerkosters van de VLOR. In dat verband citeer ik de minister van Onderwijs die zei in een artikel van het Belang van Limburg van 28 januari 1995 : “De VLOR is een adviesorgaan en moet niet de indruk geven dat zij in het onderwijs beslist. De VLOR laat immers in niet verkeerd te begrijpen bewoordingen weten aan de commissieleden van de Vlaamse Raad” - en uiteraard ook aan de minister -“dat hun voorstel te nemen of te laten is”.

Daarnaast ergerde het volgende artikel uit het onderwijsmaandblad Klasse van de maand februari - dat thans in alle scholen ligt, hoewel dat er nog geen beslissing werd genomen aangaande de eindtermen - mij eveneens : Scholen met speciale opvoedkundige doelstellingen kunnen geen eindtermen krijgen. Dat maakt de Vlaamse Onderwijsraad duidelijk, bijgevolg moeten de Steinerscholen hun hoop op uitzondering opgeven. Einde citaat.

In plaats van de interpretatie ontwikkelingsdoel aan die eindtermen te geven in de parlementaire Handelingen - want daar komt het op neer - zou het volgens ons aangewezen zijn klare taal te spreken en het begrip eindtermen formeel om te vormen tot het begrip ontwikkelingsdoelen met een inspanningsverbintenis. De VLD heeft een amendement ingediend in die zin.

De inspectie zal hoe dan ook uiterst kies moeten te werk gaan bij de evaluatie van eindtermen en ontwikkelingsdoelen. Ook de minister zal erover moeten waken dat onderweg geen ongelukken gebeuren want de kinderen zullen dan het kind van de rekening worden en het gelag betalen. Ik weet wel dat er werd gesteld dat wij nog over voldoende tijd beschikken om de invoering van de termen eindtermen en ontwikkelingsdoelen voor te bereiden, maar de huidige vage terminologie ter zake en de onduidelijkheid inzake controle brengen ons op het slechte pad.

In dit verband past het ook even stil te staan bij de houding van andere politieke partijen, met name bij de CVP. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat deze hervorming in de meerderheid, zij het achter de schermen, verdeeldheid heeft opgewekt. Tijdens de hoorzittingen die de VLD, samen met Agalev en het Vlaams Blok heeft gevraagd, hebben wij vastgesteld dat de CVP op een bepaald ogenblik voorstander was van de omvorming van bepaalde eindtermen tot ontwikkelingsdoelen. Via de kranten moesten wij dan vernemen dat de CVP plots een bocht van 360 graden had gemaakt (**hilariteit**), laat ons zeggen van 180 graden. Met andere woorden de CVP slikte haar eisen in voor het lager onderwijs wat het inschrijven van ontwikkelingsdoelen met betrekking tot waarden en attitudes betreft. Deze houding is wellicht door bepaalde zuilen en de VLOR gedictieerd. De CVP heeft een reuzebocht genomen : eerst weigerde ze het amenderingsrecht. Onder druk van het amendement van de minister en het advies van de Raad van State heeft het ze het amenderingsrecht dan toch aanvaard en is ze zelf amendementen gaan indienen. Haast alle fracties hebben zich gebogen naar het opgelegd dictaat van de VLOR, wat wij onaanvaardbaar vinden.

Naast de kritiek omtrent de veelomvattende eindtermen die te weinig ruimte laten voor een eigen pedagogisch project en omtrent de weigering om het begrip ontwikkelingsdoelen in te voeren voor het lager onderwijs, had de VLD-fractie ook vragen over de implementatietermijn. Gelukkig is men ons op dat stuk tegemoetgekomen.

In derde instantie heeft de VLD-fractie ook gepleit voor een permanente evaluatie van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen. Wij vragen om bijzonder alert en kritisch op te treden. In het verleden is het met theoretisch vrij goede onderwijsontwerpen in de toepassing faliekant uitgelopen. Zo sta ik nog altijd ach-

Leduc

ter de doelstelling van het VSO, maar door het feit dat het VSO onvoldoende voorbereid losgelaten is op het onderwijs, moeten we toegeven dat het veel schade heeft aangericht. Zulks zou ook wel eens het geval kunnen zijn met de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen. Een degelijke voorbereiding en begeleiding zijn dus absoluut noodzakelijk. Het is een geruststelling te weten dat pas in september 1997 zal worden gestart en dat de evaluatie zes jaar later zal gebeuren, al vraag ik mij af of een evaluatie na elke cyclus - bij het beëindigen van de kleuterschool en de lagere school - geen risico's inhoudt. Wat gedaan als men dan vaststelt dat voor die groep leerlingen de eindtermen niet gehaald zijn.

Dit is dus een generatie leerlingen waarvan eigenlijk de basisvorming als het ware is verprutst en waarvan de verdere studietoekomst en de toekomst in het volwassenleven door wordt gehypothekeerd.

Mevrouw Leysen, ik zeg dat, in theorie, het VSO goed was, maar dat het in zijn toepassing heeft gefaald. Daarover zijn wij het allemaal eens. Ik waarschuw er hier alleen maar voor dat ook de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen, indien ze niet goed zijn voorbereid en indien er niet voldoende tijd voor wordt uitgetrokken, eveneens zullen falen.

Mijnheer de minister, ik zeg ten eerste, dat het onderwijsveld op dit ogenblik overgesatureerd is aan alle mogelijke hervormingen, projecten enzovoort ; ten tweede, dat het onderwijsveld niet méér verdraagt, en dat de toepassing bijgevolg zou kunnen falen. Vandaar dat ik u in de commissievergadering en nu nog eens uitdrukkelijk vraag de nodige maatregelen te nemen.

Wij weten nog altijd niet op welke manier u de mensen gaat begeleiden en navormen. Wij weten alleen dat daarvoor heel veel geld nodig zal zijn. Wij zeggen dat navorming niet

kan door mensen een dagje lukraak uit hun klas te nemen en ze hier of daar voor een vergadering samen te roepen. U moet ervoor zorgen dat de mensen in groep uit de school worden genomen en dat zij als het ware in een bad van eindtermen en ontwikkelingsdoelen worden gedompeld. In voorliggend decreet bestaat daaromtrent geen enkele zekerheid.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, ik begrijp de beklagen van mevrouw Leduc.

Betreffende de lerarenopleiding zal volgende week bij de Vlaamse regering een ontwerp van decreet worden ingediend ten einde de procedure bij de VLOR, de SERV en de Raad van State op gang te brengen ; de Vlaamse Raad zal over een goede maand zijn gevat.

Wat de navorming betreft, zal u in dat decreet kunnen lezen dat de situatie fundamenteel is omgekeerd. Er wordt wel degelijk meer geld geïnvesteerd.

Juist omwille van deze uitdaging begint de navorming bij het basisonderwijs, met zowel een piste specifiek voorbehouden voor het net, en een piste specifiek voorbehouden voor de scholen, piste waarnaar het meeste geld zal gaan.

Mevrouw Leduc, u hebt gelijk wat uw bekommernis betreft. Verwijt mij echter vandaag niet wat wij u morgen zullen voorleggen.

Mevrouw J. Leduc : Mijnheer de minister, ik verwijt u dat niet, ik wijs daarop. Ik kan u tal van hervormingen opnoemen die veel geld hebben gekost en die in hun toepassing hebben gefaald. Een aantal mensen weten het allemaal zo goed en kunnen het heel goed op papier zetten, maar zullen het in de scholen nooit in de praktijk omzetten. Ik daag de mensen van de DLO, de VLOR, en al degenen die rondzwerven en pa-

rasiteren op veel onderwijsgeld, uit om aan te tonen...

Minister L. Van den Bossche : Ik neem dit als een persoonlijk feit. Ik wil niet dat het woord parasiteren gebruikt wordt voor de VLOR en de DLO. Ik vind dit onbeschoft, beneden alle niveau en degoutant. Of er nu al dan niet een incident is met de VLOR, doet hier niet ter zake. Ik zal daarover straks heel duidelijk zijn. Wat u echter zegt, kan men noch van de ene noch van de andere zeggen. Zij hebben gewerkt en zij hebben hun taak gedaan, Hen hier op die manier behandelen, vind ik degoutant.

Mevrouw J. Leduc : Ik zeg, mijnheer de minister, dat zij maar eens moeten proberen in de praktijk de zaken waar te maken die zij op papier zetten. Ik ben er zeker van dat zij zullen falen.

Minister L. Van den Bossche : Het woord parasiteren betekent nog iets anders.

Mevrouw J. Leduc : Met parasiteren bedoel ik al degenen die rondzwerven en op de kosten van de onderwijsbegroting niets doen.

Minister L. Van den Bossche : Dat werkwoord neem ik niet. Dat is een onbeschoftheid van de eerste graad. U kunt om het even wie beledigen, maar niet de mensen die gewerkt hebben. Of ik met hen akkoord ga of niet, speelt geen rol.

Mevrouw J. Leduc : Mijnheer de minister, ik zeg niet dat die mensen niet gewerkt hebben. Zij weigeren links of rechts te kijken. Zij hebben altijd gelijk.

Minister L. Van den Bossche : Ik verzoek u het woord parasiteren in te trekken.

Mevrouw J. Leduc : Ik trek dat woord terug voor de mensen van de DVO en de VLOR, maar niet voor al degenen die rondzwerven, het zogenaamd beter weten en u zullen zeggen hoe het moet, maar het in

Leduc

werkelijkheid zelf niet kunnen. Het zijn die mensen die de begeleiding en de navolging zullen moeten verzekeren. Papier is verduidelijgend, maar in de praktijk iets waarmaken is nog iets anders.

Ik herhaal dat dit in het verleden ten overvloede werd bewezen. We moeten daarvoor de nodige aandacht opbrengen en we mogen niet in de fouten van het verleden vervallen.

Ook in verband met wetgevend procedé heeft de VLD fundamentele bezwaren.

Wijlen minister Coens heeft destijds een procedé ontworpen waarbij de Vlaamse regering, op eensluidend advies van de VLOR, de eindtermen vastlegt. De Vlaamse Raad kan enkel bekrachtigen.

Uit de memorie van toelichting en het advies van de Raad van State bij het ontwerp van decreet betreffende de inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten, kan worden afgeleid dat het niet de bedoeling was dat de Vlaamse Raad de eindtermen nog zou kunnen amenderen. Onze collega Deswaene wees op deze onhebbelijke delegatie en diende een amendement in ten einde de inspraak van de Vlaamse Raad in de totstandkoming van de eindtermen en van alle beslissingen te verzekeren. In dit verband wens ik alleen op te merken dat het soms ook eens goed is om niet alleen te luisteren naar de oppositie, maar als zij gelijk heeft, ook haar gelijk toe te geven. De sofisten die er alleen maar op uit waren om gelijk te krijgen, hebben toen het pleit gehaald. Dit bevestigt alleen maar onze vrees die wij ter gelegenheid van de bespreking van het ontwerp van decreet en van de pedagogische begeleidingsdiensten hebben geuit, met name dat het vooral de CVP er politiek strategisch om te doen was om, via de VLOR waar zij een meerderheidspositie zou hebben, de beleidsbeslissingen in het onderwijs naar zich toe te kunnen trek-

ken door de parlementaire besluitvorming te reduceren tot een loutere bekrachtiging in deze vergadering. Dit komt neer op het elimineren van de Vlaamse Raad.

Minister L. Van den Bossche : Destijds, en u zult zich dat herinneren in andere hoedanigheden, hebben niet één net maar alle netten een dergelijk systeem gekend. Ik ben het met u eens dat het ongrondwettelijk is. Ik was de eerste in de commissie om dat te zeggen. Dit is echter niet op vraag van een net maar van alle netten gekomen.

Mevrouw J. Leduc : Mijnheer de minister, u hebt uw amendement neergelegd. Op die manier hebt u, mijn inziens terecht, geprobeerd het tijt te doen keren zodat de Vlaamse Raad niet enkel als bekrachtiger zal dienst doen.

De VLD is van oordeel dat de zelfbinding van de decreetgever, zoals bepaald in artikel 6bis van de wet van 29 mei 1959, niet alleen te ver gaat maar ook afbreuk doet aan de rechten van het Vlaamse parlement.

Ter zake merkt de Raad van State immers op dat de vraag inzake de mogelijkheid tot amendering van de Vlaamse Raad vragen oproept met betrekking tot de wenselijkheid en de doelmatigheid van de door betrokken wetsbepaling ingevoerde procedure van regelgeving. Tijdens de concipiëring van de bestaande procedure werd deze doelmatigheid als argument ingeroepen.

Inzake de bepaling van de minimumdoelstellingen, een van de belangrijkste aangelegenheden van het onderwijs, krijgt het parlement een derderangsrol toegewezen. Dit is een schoolvoorbeeld van de inconsistentie van onze decreetgeving. Alhoewel de decreetgever sinds de volledige federalisering van het onderwijs voorrang heeft op de Vlaamse regering, stel ik vast dat dit enkel tot de nieuwe techniek van verzameldecreten heeft geleid. De tussenkomst van de decreetgever is beperkt tot taken

die tot de uitvoerende bevoegdheid behoren.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, omdat de parlementaire interactie tussen de decreetgever en de regering verbroken wordt, aanvaardt de VLD het huidige systeem van bekrachtiging niet. De VLD kan niet aanvaarden dat een adviesorgaan de bevoorrechte gesprekspartner van de uitvoerende macht wordt !

De tussenkomst van de Vlaamse Raad mag niet beperkt worden tot bekrachtiging en amendering. De Vlaamse Raad moet op voorstel van de regering en na advies van de VLOR zelf de eindtermen vaststellen. De VLD heeft ter zake een amendement ingediend.

Mijnheer de voorzitter, indien de mogelijkheid van afwijking voor de scholen die hun eigenheid wensen te bewaren, niet wordt ingeschreven, indien er geen grotere duidelijkheid komt inzake de voorbereiding en de begeleiding bij de implementatie en er, ten slotte, geen fundamentele wijziging komt in de decreetgevende procedure, zal de VLD zich bij de stemming onthouden.

De voorzitter : Mevrouw Leysen heeft het woord.

Mevrouw A. Leysen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik dank de heer Vanleenhove voor zijn verslag dat tijdig klaar was en, alhoewel bondig, de kern van de besprekingen in de bevoegde commissie goed weergeeft.

Het eerste decreet tot bekrachtiging van ontwikkelingsdoelen en eindtermen luidt een belangrijke, nieuwe fase in de geschiedenis van het onderwijsbeleid, niet alleen van de Vlaamse Gemeenschap maar ook van België.

De grote vrijheid van de inrichters van onderwijs met name op het inhoudelijk vlak, is immers een van de pijlers van de Belgische onderwijspolitiek. Het is dan ook een nieuw feit dat een wetgevende kamer - in

Leysen

casu de Vlaamse Raad - een aantal onderwijsdoelstellingen oplegt aan alle onderwijsverstrekkers die erkende getuigschriften of diploma's uitreiken en, a fortiori, aan diegenen onder hen die daarvoor door de gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd worden.

De redenen voor deze koerswijziging - als we dit zo kunnen noemen - werden destijds bij de behandeling van het decreet betreffende de Inspectie en de Pedagogische Begeleidingsdiensten voldoende verduidelijkt door wijlen minister Coens. Hij toonde overigens aan dat hiermee aan de basisprincipes van ons onderwijsbestel fundamenteel niet wordt geraakt. De decreetgever zorgt met de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen terecht voor een minimaal instrument waarmee een kwaliteitscontrole op het onderwijs kan worden gehandhaafd. Ten slotte wordt dit met belastinggeld gefinancierd. Bovendien kunnen op deze manier op zijn minst de curricula worden vergeleken waarvoor eenzelfde diploma of getuigschrift wordt afgeleverd.

Ik maak drie opmerkingen bij de totstandkoming van de decreettekst.

Ten eerste lijkt het me essentieel dat we benadrukken dat de Raad voor het Basisonderwijs van de VLOR en de Dienst voor Onderwijsontwikkeling op een doeltreffende en voorbeeldige wijze hebben samengewerkt. Van parasiteren is hier dus absoluut geen sprake. Ze zijn erin geslaagd de voorgeschreven consecutieve inbreng van de betrokken partijen in een vruchtbare wisselwerking om te zetten. Het eindproduct werd overigens door de VLOR-partners unaniem goedgekeurd.

Ten tweede vermeld ik even de betwisting die ontstond inzake de uiteindelijke rol van de Vlaamse Raad. Ik heb niet de bedoeling het debat daaromtrent te heropenen, maar met het oog op de toekomst wil ik er wel

op wijzen dat de weg die we hebben gevolgd, de juiste is. We raken niet aan de kern van het produkt dat de VLOR aan ons heeft overgemaakt, maar grijpen wel in waar we vinden dat er een onevenwicht of een inconsequentie bestaat. Zo respecteren we het werk van de vele deskundigen en technici, zonder onze eigen prerogatieven op te geven, maar tevens zonder in oeverloze detailkwesties verstrikt te raken.

Ten derde heeft het me erg verbaasd dat sommigen zich over het trage en stuntelige verloop van het proces ergerden - en dat wellicht nog doen. Niet zelden zijn het dezelfde personen die er telkens weer op hameren dat het hier om een ingrijpende verandering gaat. Ik hoop dat aan de definitieve tekst van het document dat we morgen zullen bekrachtigen een grondige bespreking is voorafgegaan, zodat we niet zoals onze noorderburen een commissie voor de herziening van de eindtermen - kerndoelen in Nederland - moeten oprichten binnen enkele jaren.

Uit de bijgevoegde documenten bij het decreet blijkt dat de samenstellers, de DVO en de VLOR, zijn uitgegaan van een goed overwogen concept, naar opbouw zowel als naar inhoud. Naar mijn mening zijn vooral een aantal specifieke elementen essentieel. De zorg voor een brede vorming, voor een evenwicht tussen cognitieve en andere ontwikkelingsgebieden staat daarbij voorop. Ook om de zorgbreedte moeten we ons bekommeren. Het basisonderwijs is cruciaal voor de verdere schoolevolutie van een kind. De affectieve relatie ten aanzien van de school en het leren in het algemeen wordt meestal in deze fase definitief bepaald. Bovendien moeten we voldoende aandacht besteden aan de interne samenhang opdat de band tussen de verschillende leergebieden duidelijk wordt en de leerkracht op dat vlak overschrijdend kan gaan werken - of liever dat hij zo kan blijven werken, de tradities in het basisonderwijs in aanmerking genomen.

De tekst wijdt tevens enkele woorden aan het evenwicht tussen leergebieden - men heeft het dan over het relatieve gewicht van de leergebieden. Uit de passage in dit verband blijkt een zekere ongerustheid. Men is bang dat wie de decretale tekst leest verkeerde conclusies zou kunnen trekken uit het feit dat voor het ene leergebied meer eindtermen en ontwikkelingsdoelen worden vastgelegd dan voor het andere.

Die ongerustheid is mijns inziens terecht : het zal grote overtuigingskracht vragen om te voorkomen dat dit vertaald wordt in meer lestijden en meer aandacht.

In de loop van hun werkzaamheden zijn de DVO en de VLOR tot de bevinding gekomen dat men de minimumdoelstellingen voor het kleuteronderwijs niet dezelfde reikwijdte kon geven als die voor het lager onderwijs. Naast evidente redenen speelde ook de overweging mee dat het kleuteronderwijs geen leerplichtsonderwijs is en dat de leraar er niet kan van uitgaan dat alle leerlingen met deze doelstellingen in aanraking zijn gekomen. Vandaar het voorstel om voor deze groep - en ook voor bepaalde groepen binnen het buitengewoon onderwijs - ook het begrip ontwikkelingsdoelen te hanteren.

— **De heer J. Timmermans, onder-voorzitter, treedt als voorzitter op.**

Parallel hiermee moet erop gewezen worden dat in de debatten over en de geschreven commentaren bij het decreet op de inspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten stilaan een consensus is ontstaan over een onderscheid tussen de inspanningsverplichting en de resultaatverplichting van een school.

Het onderscheid is duidelijk.

In het geval van de resultaatverplichting zal de school er moeten voor zorgen dat de leerlingen de bedoelde doelstellingen effectief bereiken. Er moet immers een waarborg zijn dat eenzelfde getuigschrift of di-

Leysen

ploma, uitgereikt door verschillende scholen, bevestigt dat eenzelfde minimumpakket aan kennis en vaardigheden werd bereikt.

In het geval van de inspanningsverplichting moet de school enkel bewijzen dat zij bepaalde doelstellingen heeft nagestreefd. Dit laatste zal mijns inziens gelden voor doelstellingen die minder duidelijk meetbaar zijn of waarvoor de school niet alleen kan instaan.

Vandaar dat, onder meer door de CVP-fractie, de vraag werd gesteld of het niet zinvol was om ook op andere niveaus een aantal doelstellingen die met attitudes te maken hebben of die gericht zijn op vakoverschrijdende thema's ontwikkelingsdoelen te noemen.

De leden van de VLOR hebben gemeend dat dit niet opportuun was. Wij willen dat respecteren. Het betekent wel dat de overheid, in casu de onderwijsinspectie, aan de scholen voldoende rechtszekerheid zal moeten bieden. Zij zal moeten duidelijk maken voor welke eindtermen zij een resultaat zal eisen en voor welke zij een bewezen inspanning voldoende zal achten.

Dit laatste brengt mij trouwens bij mijn volgende punt, namelijk de rol van de overheid.

Zoals ik in mijn inleiding zei, ben ik niet van oordeel dat de decretale bepaling van eindtermen op zich raakt aan de grondbeginselen van ons onderwijsbeleid, waarin de autonomie van de verstrekkers vrij groot is.

Alleen meen ik wel dat de overheid er zich moet voor hoeden zich niet te laten meeslepen door de mogelijkheden die deze nieuwe situatie haar biedt om uit haar traditionele terughoudende rol te treden.

Het is goed dat wij in de bundel ook kunnen lezen dat de didactische aanpak en de pedagogische methodes vrij worden bepaald door de inrichtende machten. Het zijn ook zij die

de leerplannen opstellen waarin de eindtermen moeten worden opgenomen. Men vergeet trouwens al te vaak dat hierdoor niet alleen een prerogatieve van de onderwijsverstrekkers wordt onderstreept, maar ook hun - niet geringe - verantwoordelijkheid.

Dit betekent trouwens ook dat de effectieve invoering - de pedagogen spreken van implementatie - de opdracht is van de inrichtende machten en van hun scholen. Ook daar zal de overheid weliswaar voldoende informatie moeten verstrekken en toezicht uitoefenen op de resultaten, maar zij zal zich niet met het "hoe" kunnen inlaten.

Ik apprecieer dan ook ten zeerste de uitvoerige verantwoording bij elk leergebied, maar ik verbaas er mij wel over, mijnheer de minister, daarnaast ook een document in onze bundel te vinden waarin de eindtermen worden gepresenteerd met voorbeelden. Ik begrijp dat dit werd opgesteld met de beste bedoelingen, maar ik meen dat dit eigenlijk niet past in een overheidsdocument.

Dat brengt mij bij de substitutieregeling.

Sommigen menen dat de decreetgever hoe dan ook te ver gaat wanneer hij eindtermen oplegt, zonder mogelijkheid van afwijking.

Ook dit probleem werd aan de VLOR voorgelegd. Het antwoord is voldoende bekend. Het lijkt ons toch niet te veel gevraagd dat getuigschriften en diploma's, die door de overheid worden erkend, ook een minimaal gewaarborgde inhoud zouden dekken. Het gaat tenslotte om een minimum, dat in dit geval over een periode van zes jaar moet worden bereikt en dat voldoende ruimte biedt voor eigen aanpak.

Er wordt trouwens op gewezen dat in de VLOR niet alleen de traditionele onderwijskoepels vertegenwoordigd zijn en dat deze problematiek tijdens de hele voorbereidingsperiode niet ter sprake werd ge-

bracht. Zoals trouwens eerder gezegd : de eindtermen voor het basisonderwijs werden in de VLOR unaniem goedgekeurd.

Mijnheer de voorzitter, wij gaan met de bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen de aanzet geven voor een nieuwe periode in de geschiedenis van ons onderwijsbestel.

Ik meen dat ik aangetoond heb dat dit hiermee bepaalde bakens worden uitgezet, maar dat verdere verfijning van het begrippenkader zeker nog noodzakelijk is.

Het produkt dat voorligt werd grondig overwogen vanuit de bekommernis om het welzijn van onze kinderen. Het brengt een duidelijke inhoudelijke lijn aan in ons basisonderwijs, zonder iedereen in het gelid te plaatsen.

Wij kijken met vertrouwen uit naar de omzetting ervan in de praktijk en wij zullen dit decreet graag goedkeuren. **(Applaus).**

De voorzitter : de heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, Het Vlaams Blok beschouwt zowel de aanpak als de resultaten van het eindtermendebat in de context van de vele hervormingen die het onderwijs in de afgelopen decennia heeft moeten ondergaan.

Het is genoegzaam bekend dat wij zowel het VSO, als nadien de invoering van de eenheidsworst via het eenheidstype in het secundair onderwijs hebben bestreden.

De eindtermen zoals zij nu worden ingevoerd, zijn een orgelpunt in die algemene grote lijn van onderwijs-hervormingen, dat wij als een voorlopig dieptepunt beschouwen. De onderwijshervormingen hebben een algemene niveauverlaging van ons basis- en secundair onderwijs teweeg gebracht en de eindtermen bevestigen alleen maar die trend.

Annemans

Onderwijs zal niet meer de kwaliteits- en kennisbevordering van onze jeugd nastreven, maar wordt een reusachtige vorm van grootste-gemeene-deler-creatie in hoofde van de volgende generaties.

De eindtermen realiseren in ultimo de oude VSO-droom volgens dewelke alle kinderen een gelijk niveau moeten kunnen halen en volgens dewelke het plus est en vous wordt verdacht gemaakt als een vorm van elitair denken dat niet in overeenstemming is met de gelijkheidsgedachte.

Het Vlaams Blok blijft er als conservatieve waardenpartij van overtuigd dat alle mensen gelijkwaardig zijn, dat alle mensen gelijke rechten moeten hebben in een gelijke situatie, maar ontkent en zal blijven ontkennen dat alle mensen gelijk zijn, of het moeten worden.

Vanuit deze verwarring tussen gelijkheid en gelijkwaardigheid heeft het linkse denken sinds mei 1968 nooit opgehouden om van de mensen en ook steeds parallel van onze kinderen standaardmensen met standaardgedachten en standaardwensen te maken.

In het geval van de eindtermen neemt deze intellectuele beweging van mei 1968 die via de Dienst voor Onderwijsontwikkeling een prominente rol kreeg toebedeeld, de vorm aan van een staatsgodsdienst waarin honderden bladzijden lang voorschriften voor correct politiek denken worden gedecreteerd in de meest letterlijke zin van het woord.

De ontwikkelingsdoelen voor het kleuteronderwijs en de eindtermen voor het lager onderwijs worden decretaal bepaald in respectievelijk 19.5 en 499 punten, wat grenst - en dan spreek in nog niet over de inhoud - aan het belachelijke.

Scholen zullen al hun tijd moeten besteden aan het gedetailleerd afwerken van de eindtermenpuntjes en zullen geen tijd meer kunnen beste-

den aan het opvoeden, aan de vorming. De opvoedingsprojecten, en meer bepaald die van het katholiek onderwijs, zullen hierdoor volledig in de verdrukking komen.

Voor meer dan die in totaal 700 voorschriften zal geen tijd meer overblijven, of zoals Roger Standart van de DVO het formuleerde : Voor spitsvondigheden als breuken en zinsontleding zal geen tijd meer overblijven.

Sta mij toe een aantal algemene opmerkingen te maken. Op het vlak van wiskunde en taal stellen wij in deze eindtermen een algemene niveauverlaging vast ondanks een massaal aantal eindtermen.

Op het vlak van de zogenaamde sociale vaardigheden zijn de eindtermen veel te veeleisend. Nog afgezien van het feit dat deze sociale vaardigheden in de eerste plaats ruiken naar door de overheid geïnstalleerde sociale controle kan ik rustig zeggen dat geen enkel persoon in dit half-rond voldoet aan de eindtermen inzake sociale vaardigheid zoals ze werden opgesteld.

Het is ook zeer duidelijk dat de eindtermen een overvloed aan papier en mankracht zullen eisen. Ik verwijs naar de leerplannen die nu zullen moeten worden opgesteld, de aanpassing van de leerboeken en van de navorming, de begeleiding, de nascholing, de aanpassing van de initiële vorming en opleiding en de massa's vergaderingen die aan deze zaak zullen moeten worden gewijd. De uitgeverijen zullen in heel deze affaire heel wat gouden zaakjes doen zoals ook door de Raad van State werd opgemerkt. Maar voor de mensen in het onderwijsveld zal dit alles een berg in wezen nutteloos werk zijn.

Wanneer zal men het onderwijsveld opnieuw eens met onderwijs laten bezig zijn ? Dat is een vraag die men meer en meer kan stellen. Volgens de eindtermen zelf, in de aankondigingen zo gesteld, zal nieuwe voor-

opleiding en navorming vereist zijn bij de toepassing van de eindtermen. Ik stel de vraag vanwaar dat geld dan weer zal moeten komen. Of zal men bij de onbetaalbaarheid van het hele zaakje, zoals bij het VSO, alles terug opbergen in de onderste lade met een massa frustraties op het terrein tot gevolg ?

In het hele decreet blijft er uiterst weinig aan concrete verwijzing te vinden naar de controlemiddelen die door de inspectie gehanteerd zullen worden. Hoe zal men de verschillende gedragsregels, de zogenaamde attitudes controleren. Het blijft allemaal uiterst vaag. Wij hebben, het weze voor de voorbereidende werken nuttig dat dit nogmaals wordt herhaald, van de minister enkel kunnen bekomen dat hij over de vakoverschrijdende eindtermen en over de attitudes de volgende enigmatische zin heeft uitgesproken. De inspectie daarvan zal werken aan de hand van het criterium inspanningsverbintenis en zulks in het kader van een gesprekssituatie, dus niet een meetsituatie en zonder schalen. Die gesprekssituatie zal humaan en interactief, wat dit ook moge betekenen, nagaan welke inspanningen de scholen zich hebben getroost ten aanzien van deze eindtermen. Zal subjectief die tijd niet totaal troef worden. Wetende dat decretaal bovendien bepaald is dat de DVO de controlemechanismen moet uitwerken staat ons nog wat te wachten, want deze DVO wordt alsdan rechter en partij. Ik begriep dat de heren en dames van de VDO hun eigen werkverschaffing willen veilig stellen en dat zij daarvoor het nodige zullen doen. Maar ik kan niet goed begrijpen dat zij aan de inspectie de criteria zullen voorleggen volgens welke de eindtermen zullen worden gecontroleerd.

Tenslotte stel ik, samen met het onderwijsveld vast, dat er absoluut geen enkel maatschappelijk debat is geweest. Meer nog, hetgeen als maatschappelijk debat werd opgeschoteld is er een regelrechte aanfluiting van. De secretaris van de

Annemans

VLOR, de heer Perquy, heeft in De Standaard van 18 mei 1994 onnavolgbaar deze kwestie uitgedrukt als volgt : Als u het mij vraagt of sommige zaken uit de tekst zijn gehaald of eraan zijn toegevoegd moet ik u zeggen dat zoiets niet uit het debat is gekomen. Er waren wel suggesties maar die kwamen te laat, waren weinig talrijk of er werd geen rekening mee gehouden. Einde citaat. Dit citaat toont voldoende aan met welke hooghartige minachting heel deze rits van voorschriften, bijna 700 in getal, de basis wordt opgedrongen maar ook door de Vlaamse Raad wordt opgedrongen. De personen die door de info-cel van de VLOR werden benaderd in het kader van dit zogenaamd maatschappelijk debat hebben kunnen ondervinden met welk een hardnekkigheid en met welke gedrevenheid de reeds vastgelegde eindtermen aan de Vlaamse samenleving en uiteindelijk ook aan het onderwijsveld werden opgedrongen.

Vooraleer ik zal aantonen dat deze eindtermen een politiek misbruik inhouden, zal ik nog enkele bezwaren uiten met betrekking tot de concrete eindtermen van een aantal leergebieden.

Inzake taal stellen wij een absolute onderwaardering vast van de spelling, van zinsontledingen en van de klassieke schoolgrammatica en een veel te exclusieve aandacht voor communicatie en sociale vaardigheid. Zaken zoals taalreflectie en taalbeschouwing zijn veel te onafhankelijk en komen nauwelijks voor. Het valt te vrezen dat de afschaffing van de grammatica, de zinsontleding en de spelling met hardhandigheid zal worden doorgevoerd omdat men vreest dat scholen die hier nog wel aandacht voor zullen hebben een enorme aantrekkingskracht zullen uitoefenen op ouders die in meerderheid deze zaken nog wel belangrijk vinden. Wellicht staat er daarom in de aanbeveling op bladzijde 17 zeer lapidair maar

toch erg bedreigend : "Een opbod tussen scholen, gebaseerd op aspecten van taalbeschouwing moet echter vermeden worden". Wellicht heeft deze niveauperlaging haar oorsprong in de multiculturele dogmatiek waarvan heel deze eindtermgeschiedenis overigens volledig doordrongen is en waarop ik later terugkom. Als zaken zoals spelling, zinsontleding en klassieke schoolgrammatica worden afgeschaft, dan doen wij de indruk op dat de multiculturele samenleving niet ver meer af is. Iedereen kan slagen als hij het maar een beetje kan uitleggen.

Er is geen voorbereiding meer voor meer begaafden en er is geen opleiding meer voor mensen die met de taal verder willen gaan dan de louter lapidaire en elementaire communicatiebegaafdheid.

Inzake lichamelijke opvoeding stellen wij vast dat die ook wordt ingeschakeld in de fameuze dogmatiek van coëducatie en gemengd onderwijs. Het gemengd lichamenlijk onderwijs wordt betrokken in de eindtermendogma's, behalve natuurlijk voor moslims. Want de DVO zegt daarover : Culturele verschillen, overtuigingen, geboden en verboden in bepaalde culturen van leerlingen hebben grote invloed met betrekking tot het realiseren van de eindtermen. Ze zijn onder andere mee bepalend om de lessen al dan niet gescheiden te geven. Einde citaat. Typische mentaliteit van de machthebbers van vandaag de dag. Gemengd turnen wordt verplicht, ook in het katholiek onderwijs en alleen de moslims zullen daarvan worden uitgezonderd.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer Annemans, u mag toch niet overdrijven, de waarheid heeft haar rechten. Ik begrijp dat u de zaken graag vereenvoudigt om uw verhaal vrolijker en gemakkelijker verstaanbaar te maken.

Er wordt nergens vermeld dat de lessen lichamelijke opvoeding verplicht gemengd moeten worden gegeven.

U vertelt dit graag, maar elke school mag doen en blijven doen waar ze zin in heeft.

Het is niet alleen in moslimgemeenschappen dat er bezwaren worden gemaakt tegen gemengd turnen. Ik heb daarmee geen enkel probleem, maar u of uw partij waarschijnlijk wel. Voor mij behoort deze keuze tot de pedagogische eigenheid van de school. Het gemengd turnen wordt noch door mij, noch door de DVO of door een andere instantie opgelegd. Ik heb respect voor iedereen, ook voor wie op een fundamentalistische manier het katholieke geloof wil belijden.

De heer G. Annemans : U moet toch toegeven dat u hebt geprobeerd om het aan te bevelen.

Minister L. Van den Bossche : Waarom zou ik dit aanbevelen ? Dit behoort tot de eigenheid van elke school. Mijn persoonlijke mening heeft geen enkele invloed op de manier waarop een school gestalte geeft aan haar eigenheid.

De heer G. Annemans : Ik ben tevreden dat het niet is gelukt om dit te laten aanbevelen. Ik noteer dat de minister ontkent dat het ooit de bedoeling is geweest om dit aan te bevelen.

Minister L. Van den Bossche : Men kan mij niet vragen als persoon de gevoeligheid van anderen te delen, maar uit hoofde van mijn functie als minister vind ik dat de scholen hun eigen visie moeten realiseren.

De heer G. Annemans : Wat de wiskunde betreft, stellen wij vast dat de verzamelingenleer wordt opzijgezet en dat daardoor het abstract denken wordt afgeschaft. Het abstract denken is immers een uiting van elitair racisme en fascisme en in de geest van de huidige hervormers is het al voldoende wanneer men een beetje kan meehuppelen met de massa.

Mijnheer de minister, sta mij toe dat ik even dieper inga op het politiek karakter van de eindtermen.

Annemans

Wanneer een historicus deze eindtermen later zal terugvinden, zal hij zeer snel vaststellen dat die eindtermen gedateerd zijn. Sommige passages uit deze eindtermen zijn zo politiek getint en zo belachelijk dat zij zelfs over enkele jaren de tand des tijds niet zullen weerstaan. De eindtermen zijn gesneden op maat van de recente vijf verkiezingsoverwinningen van het Vlaams Blok.

Hoewel hij nadien heeft gepoogd om zijn zin een andere wending te geven, was het toch de heer Standaert van de DVO die ooit in Kerk en Leven liet optekenen : Waarom is anti-racisme een eindterm ? Om de eenvoudige reden dat het Vlaams Blok enkel tegen de invoering is. Einde citaat.

Minister L. Van den Bossche : Vermits ik Kerk en Leven niet lees, kan ik hierop niet repliceren.

De heer G. Annemans : Het is nochtans een links weekblad. U zou er misschien nog iets uit kunnen leren.

Minister L. Van den Bossche : Misschien kan u mij ter gelegenheid van mijn verjaardag een abonnement bezorgen.

De heer G. Annemans : Ik wil opmerken dat ik geen betrokken partij ben.

De introductie in het eindtermendebat van het woord Vlaams Blok is tevens de introductie van een partijpolitiek criterium. Het is dus de opgang van het Vlaams Blok die bepaalde eindtermen heeft geïnspireerd, zelfs in de verklaring die de heer Standaert later aan deze uitlating heeft gegeven. De eindtermen dragen de stempel en het cachet van de politieke hetze tegen het Vlaams Blok.

Ik kan deze bewering staven aan de hand van de tekst van de eindtermen.

Ik geef enkele voorbeelden uit de memorie van toelichting, meer be-

paald de aanbeveling van de Raad voor het Basisonderwijs.

Op bladzijde 8 van het ontwerp van decreet wordt vermeld : De Raad van het Basisonderwijs vraagt aandacht voor het onderscheid tussen de sociaal-culturele en de etnische verschillen en de etnisch-culturele verschillen.

Wil het onderwijs aansluiten bij de sociaal-culturele en etnisch verschillende beginsituaties van de kinderen, dan moet de gerichtheid op de sociale middenklassen en het monoculturalisme doorbroken worden. Einde citaat.

Het benadrukken van de eigen culturele identiteit en het voorkeur geven aan de eigen culturele identiteit boven de andere culturen wordt dus een redenering die bijzonder onredelijk is, die voor de hand ligt, maar door de eindtermen wordt verboden.

Op bladzijde 9 staat de ietwat bombastische, maar in ieder geval toch zeer dogmatische zin : Ten slotte moet de culturele differentiatie zoals die in de school wordt ervaren, zowel op etnisch als op sociaal vlak, in de eindtermen worden geïntegreerd.

Zodoende betracht men immers om de bestaande cultuurverschillen tussen mensen te integreren in de ontwikkeling van de persoonlijkheid, en dit met maximale garanties voor hun concreet maatschappelijk functioneren. Einde citaat.

Op bladzijde 1.5 staat over de muzische vorming : Het intercultureel onderwijs komt in de muzische vorming impliciet aan bod in de uitgangspunten. Er is ruimte voor de interculturele invalshoek. Bij de funderende doelstellingen en bij de concrete eindtermen wordt het interculturele element echter niet geëxpliciteerd. Einde citaat.

Op bladzijde 17 staat : Bij de uitgangspunten voor de verschillende domeinen heeft men aandacht ge-

schonken aan een aantal essentiële elementen in verband met de interculturele benadering. De concrete eindtermen die betrekking hebben op intercultureel onderwijs beperken zich echter vrijwel uitsluitend tot de domeinen mens en maatschappij. Ook in andere domeinen verwijzen een aantal doelen naar intercultureel onderwijs ; soms worden ze echter te weinig geëxpliciteerd. Einde citaat.

De aanbevelingen van de Raad voor het Basisonderwijs over de vakoverschrijdende eindtermen luiden bovendien - de buitenwereld houdt het zeker niet voor mogelijk, de Vlaamse Raad misschien wel : Het emancipatorisch onderwijs en de multiculturele component komen te weinig tot hun recht. Einde citaat.

En ik zet mijn analyse van het advies van de Vlaamse Onderwijsraad verder.

Op bladzijde 35 lezen wij bij de Uitgangspunten : Intercultureel onderwijs is er vooral op gericht kinderen respectvol te leren omgaan met andere culturen en hun vertegenwoordigers in een maatschappij die onomkeerbaar multicultureel is. Einde citaat. Dat de samenleving, dat de maatschappij multicultureel is, staat helemaal niet vast, en deze vraag behoort tot een politiek debat dat verre van afgesloten is, maar toch wordt hier decretaal vastgelegd dat dit zo is, en dat het zelfs niet mag worden betwist. Als dit geen politieke eindtermen zijn, dan begrijp ik er niets meer van. Overigens gaat het hier om kinderen van vier, vijf, zes, zeven en acht jaar.

Bij de uitgangspunten inzake het vak Frans staat er - men houdt het andermaal niet voor mogelijk - : Het contact met andere talen vindt niet alleen plaats buiten de grenzen van onze Vlaamse Gemeenschap, maar ook binnen de grenzen van de leefwereld van de jeugdige kinderen, zowel door rechtstreeks als door onrechtstreeks contact met anderstaligen. Het leren van een andere taal

Annemans

kan ook worden gezien als een basisvorming in de lijn van de multiculturele verstandhouding. Einde citaat. Dit wordt gewoon belachelijk. De multiculturele dogmatiek wordt in de eindtermen als het ware ten top gevoerd.

Bij de Uitgangspunten Wereldoriëntatie lezen we : Bij de ontwikkeling van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen voor de Wereldoriëntatie hebben onder meer volgende twee perspectieven van een maatschappijbeeld een rol gespeeld. Men heeft er met name rekening mee gehouden dat kinderen opgroeien in een multi-etnische en multiculturele samenleving. Einde citaat.

Collega's, er wordt hier wettelijk als het ware vastgelegd hoe er gedacht en gehandeld moet worden. De multicultureel wordt hier dus op een decretale manier afgekondigd.

Onder de noemer Maatschappij staat er andermaal : De kinderen verwerven kennis... Het gaat hier zowel om sociaal-economische verschijnselen... leven in een multiculturele samenleving... Einde citaat. Een beetje verder op bladzijde 57 komen we aan een wel bijzonder eigenaardig aspect van de eindtermen, meer bepaald bij de noemer Maatschappij : In een aantal ruimere maatschappelijke verschijnselen en mechanismen vervullen kinderen van een basisschool nog geen actieve rol (bijvoorbeeld politiek, justitie..., bestuur van een land). Voor deze terreinen zal het accent in de ontwikkelingsdoelen en eindtermen dan hoofdzakelijk liggen op het verwerven van correcte inzichten, uiteraard op een niveau dat aangepast is aan de mogelijkheden van jonge kinderen. Einde citaat. Ziezo, verder moesten we het niet meer gaan zoeken. Met andere woorden politiek correcte inzichten als criterium, als decretaal criterium voor het onderwijs van vijf- en zesjarigen.

Politiek correcte inzichten, het is een term die angst aanjaagt. Dit Vlaanderen, deze eindtermen, deze houding, deze mentaliteit, jaagt niet het Vlaams Blok angst aan, want de mentaliteit zal een tegenbeweging op gang brengen die het Vlaams Blok alleen maar electoraal ten goede kan komen. Maar gewoonweg vanuit onderwijsstandpunt, gewoonweg vanuit intellectueel standpunt is het formuleren van politiek correcte inzichten als criterium, voor onderwijsbenadering een draak die zelfs niet meer in een Vietnamese, Cubaanse of Chinese maatschappij bestaat.

Natuurlijk moet ook het gezin eraan geloven als vaste waarde, en staat er in die eindtermen Maatschappij : Er zijn echter ook zaken waar kinderen wel rechtstreeks mee te maken hebben en waar bijgevolg ook het ontwikkelen van een aantal vaardigheden en attitudes moet worden nagestreefd. Men kan denken aan het leren rekening houden met andere gezinsvormen dan het eigen gezin of in het eigen denken en handelen vormen van racisme en ethnocentrisme leren onderkennen en vermijden. Einde citaat. Of met andere woorden, als men daar intellectueel over nadenkt, het eigen denken en handelen moet erop gericht zijn te komen tot een zelfbeschuldiging, rechtstreeks en onverkort overgenomen uit de stalinistische tijd in Moskou.

Mevrouw A. Leysen : Mijnheer Annemans, vindt u het objectief hier en daar citaten uit de tekst te nemen ? De eindtermen vormen een geheel die ook in hun geheel moeten worden bekeken.

De heer G. Annemans : Ik heb toch het recht kritiek te formuleren op de punten die mij niet bevallen. Als anderen andere punten van kritiek hebben, dan kunnen ze dat ook doen. Natuurlijk vindt u, mevrouw Leysen, dat het een mooi en prachtig geheel vormt en daarom duldt u geen kritiek meer. Ik stel vast dat deze eindtermen een soort van zelfbeschuldiging bevatten rond een politiek gegeven dat niet onbetwist is.

Het lijkt er wel op alsof de strijd tegen het racisme en het ethnocentrisme de einddoelen zijn waarrond Vlaanderen moet worden opgebouwd.

In de ontwikkelingsdoelen voor het kleuteronderwijs lezen wij op bladzijde 89 : Respect tonen voor uitingen van leeftijdsgenoten, behorend tot de eigen en de andere culturen (bijvoorbeeld : Openstaan voor dansexpressie, de tekeningen, verbale uitingen van een klasgenootje uit een vreemd land). Einde citaat.

Bij de eindtermen zelf van het basisonderwijs gaat de multiculturele godsdienst gewoon verder met het trekken van zijn rode draad door het onderwijs van de jaren negentig. In dat verband staat op bladzijde 121 : Openstaan voor de hedendaagse muziek, muziek uit andere tijden, andere landen en culturen - plus voorbeeld : nagaan hoe hetzelfde kinderlied klinkt in andere talen en culturen. Einde citaat.

Op bladzijde 123 staat : Spelvormen in een sociale en maatschappelijke context hanteren - plus voorbeeld : multiculturele samenleving, antiracisme, verslaving, egoïsme...uitbeelden, spelen. Einde citaat. Antiracisme spelen dus, waarde collega's. De multiculturele samenleving spelen. Wat is dit toch voor onzin ? Hoe anders dan door de opgang van het Vlaams Blok kan de inhoud van deze eindtermen worden verklaard ?

Op bladzijde 125 staat : De expressieve waarde van beweging en dans begrijpen vanuit inzicht in hun betekenis in het dagelijkse leven, hier en bij andere volkeren - plus voorbeeld : volksdansen, kinderdansen, Indiaandansen, regendans, Afrikaanse dans instuderen en uitvoeren. Einde citaat.

Op bladzijde 129 staat -het heeft gewoon geen eind : Respect betonen voor uitingen van leeftijdsgenoten, behorend tot eigen en andere culturen - plus voorbeeld : een klasgenoot behorend tot een totaal andere

Annemans

cultuur uitnodigen om een verjaardagsliedje in zijn eigen taal te zingen. Einde citaat.

Op bladzijde 149 staat : Binnen een concrete taalcontext kunnen de leerlingen reflecteren over het gebruik van standaardtaal, regionale en sociale variëteiten - plus voorbeeld : woorden uit vreemde talen die de leerlingen gebruiken of horen gebruiken zoals compact disc, ramadan... Einde citaat.

Op bladzijde 176 staat : De leerlingen moeten kunnen illustreren dat arbeidersimmigratie en het probleem van de vluchtelingen een rol hebben gespeeld bij de ontwikkeling van onze multiculturele samenleving. Einde citaat.

Als dit geen dogmatiek meer is, dan snap ik er niets meer van. Dit is wereldvreemd en veel minder maatschappelijk aanvaard dan de Dienst voor Onderwijsontwikkeling of een meerderheid in deze Vlaamse Raad wil laten geloven.

Waarde collega's, de leraren die u aan deze eindtermen onderwerpt, de leerlingen die u aan deze eindtermen onderwerpt, de schooldirecties die u aan deze eindtermen onderwerpt, moeten aan deze eindtermen voldoen en kunnen de hamerslag van de inspectie verwachten wanneer niet al uw zevenhonderd eindtermen miniculus en tot in detail zijn gevolgd. Gelieve mij, waarde collega's, een krant te tonen waarin het noorden en het zuiden van Marokko met verschillende temperaturen wordt aangeduid. Ik herhaal dat indien het niet zo bedenkelijk was, het zonder meer belachelijk zou zijn.

Op bladzijde 194 moeten de leerlingen weten dat bij een temperatuurmeting 0°C het vriespunt is en weten dat temperaturen beneden het vriespunt met een negatief getal worden aangeduid - plus voorbeeld : in dezelfde periode volgt een andere groep van de klas in het weerpraatje van de krant de temperaturen in bij-

voorbeeld het noorden en het zuiden van Marokko. Einde citaat.

Tot daar, waarde collega's, mijn kort overzicht van de multiculturele dogmatiek die, buiten de algemene kritiek die ik reeds heb geuit, tevens is vervat in dit decreet. Men wil met andere woorden aan politiek doen in deze eindtermen en dat is volkomen onaanvaardbaar. Meer in het algemeen trouwens heeft men met de vakoverschrijdende eindtermen en met de attitudes een maatschappijbeeld willen opdringen dat niet buiten betwisting staat en dat veel dieper ingrijpt dan aanvaardbaar is.

De totstandkoming van de eindtermen voor het basis- en het kleuteronderwijs zijn op zich reeds een klucht geweest. Het belangrijkste verraad was afkomstig van de CVP die in dit dossier een mocht van 180" nam.

Aanvankelijk zag de CVP in dat al te veel van de vakoverschrijdende eindtermen een algemene en politieke inhoud hadden en dat ze dus hoogstens in aanmerking zouden komen voor de fameuze ontwikkelingsdoelen.

In deze visie konden wij de CVP volledig volgen en ondersteunen en wij hebben dan ook volmondig de actie onderschreven waarbij de VLOR opnieuw om een advies ter zake werd gevraagd.

Uiteindelijk heeft de VLOR in een onaanvaardbare en alleszins ook onbegrijpelijke vorm van bureaucratistische arrogantie gemeend geen enkele wijziging te moeten aanbrengen, ook niet wanneer de Vlaamse Raad hier nochtans uitdrukkelijk om had verzocht. In een ambtelijke taal verpakt werd er niet meer of niet minder gezegd : De Vlaamse Raad de bomen in. Op dat ogenblik had de Vlaamse Raad de tanden moeten laten zien. Vermits die kwaliteit de CVP evenwel volkomen vreemd is, ging de CVP zonder enige aanleiding en zonder dat er iets was veranderd, overstag en werden de eindtermen

zonder enige wijziging goedgekeurd en werden ze zonder meer vandaag aan de agenda van de plenaire vergadering toegevoegd. Dit is niet meer of niet minder dan een rechtstreekse belediging van de autonomie van de Vlaamse Raad door de apparatusjiks die het onderwijs in Vlaanderen op dit ogenblik in de hand hebben en houden. De rol die de CVP hier heeft gespeeld, is de rol van de janus met de twee gezichten : enerzijds de verdediger van het vrij onderwijs en anderzijds de fanatieke enthousiasteling van het eindtermengedoe.

Mevrouw A. Leysen : Ik laat u opmerken dat het vrij onderwijs voorstander is van de eindtermen. Die denkpijpe is unaniem goedgekeurd in de VLOR. U wekt de indruk alsof het vrij onderwijs tegen de eindtermen is.

De heer G. Annemans : Dat is precies de misvatting die er bij u leeft. U meent dat wanneer de VLOR een uitspraak doet, het onderwijs die verklaring aflegt. Ik heb hier gezegd dat de CVP...

Mevrouw A. Leysen : U doet alsof het vrij onderwijs geen eindtermen wenst. Dat is niet waar. Het vrij onderwijs wenst de eindtermen en gaat akkoord met deze die worden voorgesteld.

De heer G. Annemans : Wil het vrij onderwijs dat er geen ontwikkelingsdoelen zijn in het basisonderwijs ? **(Stilte op de banken van de CVP)** Voilà, dat bedoel ik wanneer ik zeg dat de CVP een miraculeuze bocht heeft genomen.

Minister L. Van den Bossche : Ik kan zeer goed op uw vraag antwoorden. De verschillende netten waren precies de drijvende krachten in de Vlaamse Onderwijsraad achter het antwoord dat in de commissie is naar voren gebracht. Alle inrichtende machten, inclusief het vrij onderwijs, hebben zeer hard gepleit voor de eindtermen.

De heer G. Annemans : U was in gesprek met de heer Candries toen ik daarstraks uitlegde dat de VLOR naar mijn mening niet het hele onderwijsmidden vertegenwoordigt. U kunt als minister niet anders doen dan zeggen dat dat wel het geval is.

Minister L. Van den Bossche : Vertegenwoordigers blijven altijd vertegenwoordigers. Daarover gaat de discussie niet. Ik heb nooit gezegd - dat zou juridisch-technisch overigens onmogelijk zijn - dat de VLOR alle meningen van het hele onderwijsveld tot in de uithoeken dekt. Alleen is de VLOR een representatieve afvaardiging van het onderwijsveld. Natuurlijk zullen er wel minderheden zijn die er een andere mening op nahouden.

De heer G. Annemans : De VLOR vertegenwoordigt de onderwijsnetten, de onderwijsspecialisten en degenen die zich met dit probleem bezighouden, maar niet het onderwijsveld.

Minister L. Van den Bossche : Zij vertegenwoordigen meer het onderwijsveld dan één lid van de Vlaamse Raad. U mag evenmin spreken in naam van het onderwijsveld.

De heer G. Annemans : Daar gaat het nu niet over. Ik vroeg mij alleen af waardoor de miraculeuze bocht van de CVP, die u in de kerstvakantie kon bewerkstelligen, te verklaren is. Waren wij dan allemaal verdwaasd toen u namens de Vlaamse Raad - en niet namens één lid van de Raad - aan de VLOR hebt gevraagd na te gaan of de wijziging van een aantal vakoverschrijdende eindtermen en attitudes in ontwikkelingsdoelen in het lager onderwijs mogelijk was ? Wij vroegen toch niet zomaar een inlichting ? U was dus door de Vlaamse Raad gelast met het ernstig en grondig onderzoeken van die vraag. De VLOR heeft niet gezegd dat zij veranderingen zou aanbrengen ; noch is de Vlaamse Raad daarna tot een consensus gekomen. Neen, er is niets gebeurd. De VLOR heeft laten weten dat de

Raad de bomen in kon. Daarna heeft de CVP dat beaamd. Leg mij eens uit hoe dat gekomen is.

Minister L. Van den Bossche : Alle heiligen kunnen wonderen verrichten, maar weinigen kunnen aan onderwijs doen.

De heer G. Annemans : Volgens mij is dit een onbevleete ontvangenis.

De voorzitter : De heer Vanleenhove, verslaggever, heeft het woord voor een toelichting.

De heer G. Vanleenhove : Mijnheer Annemans, u maakt een fout wanneer u beweert dat de CVP een bocht zou hebben genomen. Wanneer u het verslag goed naleest, dan merkt u dat de CVP er samen met anderen heeft op aangedrongen dat de omzetting van sommige eindtermen in ontwikkelingsdoelen in overweging zou worden genomen en dat de VLOR zich daarover zou uitspreken.

De heer G. Annemans : Waarom ?

De heer G. Vanleenhove : Omdat wij zo open van geest zijn dat wij niet menen alles zelf best te weten, maar dat anderen zich daarover ook mogen uitspreken. Wij hebben inderdaad advies gevraagd aan de VLOR en gesprekken met de onderwijswereld gevoerd. Nadien zijn wij tot de bevinding gekomen dat de ontwikkelingsdoelen geen goede denkpiste waren en dat wij best de eindtermen lieten voor wat zij waren.

De heer G. Annemans : Dat u het advies aan de VLOR heeft gevraagd, was toch geen handelwijze die zomaar uit de lucht kwam gevallen ? U vraagt toch niet zomaar advies ? Overigens, waarover hebt u advies gevraagd ?

De heer G. Vanleenhove : U begrijpt toch dat men, doordat men in commissie met mekaar spreekt en in dialoog treedt, bepaalde denkpijsten volgt en dat men voor bepaalde argumenten gevoelig is. Dat betekent

niet dat men bij nader inzien niet tot zijn oorspronkelijke visie kan terugkeren. Dat is wat wij hebben gedaan. Wij hebben geen bocht genomen. Wij hebben de opening gelaten om eventueel andere denkpijsten te bewandelen.

De heer G. Annemans : Normaal moesten die eindtermen vóór de kerstvakantie zijn goedgekeurd. Dat is niet gebeurd omdat de CVP, tot consternatie van de rest van de meerderheid, liet vaststellen dat er problemen waren bij de omschrijving van de vakoverschrijdende eindtermen en attitudes als eindtermen en ze liever - die rechtlijnige indruk hebben wij allemaal gehad - als ontwikkelingsdoelen geformuleerd zag. Het probleem van de CVP was niet dat zij een advies van de VLOR moest hebben, maar het probleem was ook inhoudelijk. Dat blijft ik beweren.

Het was trouwens terecht dat de CVP een probleem vaststelde. Met een oplossing zoals zij voorstelde, zou meteen een deel van onze kritiek op de politieke inhoud van heel wat van de eindtermen - u weet dat ik in commissie zeer constructief was ten opzichte van deze zaak - zijn opgevangen. Nu staat de meerderheid tegenover de oppositie, precies daar waar wij begonnen zijn. De CVP heeft een kortstondig avontuurtje gehad en is opnieuw onbevleete van haar oorspronkelijk ingediende eindtermen ontvangen.

Uiteindelijk is het enige wat overblijft van al de protesten die de Vlaamse Raad meende te moeten uitbrengen en die ook naar voren gekomen zijn tijdens de hoorzittingen met mensen uit het onderwijsmidden, de toevoeging aan de eindtermen van een verwijzing naar het bestaan van Vlaanderen. In de oorspronkelijke eindtermen kwam het woord Vlaanderen niet eens voor en was het een Belgisch hoera-geroep. Deze zaak was een flagrant bewijs van de wereldvreemdheid en de bureaucratische inslag die de onderwijskoepels en de onderwijsspecialis-

Annemans

ten kenmerkt. Toen ik die kritiek tijdens de hoorzitting naar voren bracht, kon niemand dit natuurlijk ontkennen, waarna de regeringspartijen rap rap op dictaat van de Dienst voor Onderwijsontwikkeling bevallen zijn van een amendement dat dan nog niet eens ordentelijk is. Het beperkt zich inderdaad tot de vaststelling dat er een bevoegdheidsverdeling is tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest enerzijds en de zogenaamd federale overheid anderzijds, maar het zegt over Vlaanderen als begrip als notie van identiteit niets. Het amendement van de regeringspartijen is dat van de technici die door mijn opmerking in de hoorzitting in verlegenheid werden gebracht. Voor het overige verschilt de tekst in niets van het oorspronkelijk ingediende ontwerp en er is geen enkel nieuw element, tenzij een vage belofte van de minister waardoor de CVP een houvast wordt aangereikt om de politieke

bocht die zij nu vandaag zal nemen, te kunnen verantwoorden.

Er staan nog een aantal kemels in de tekst die nu bij decreet worden vastgelegd. Zo lees ik op bladzijde 134 : In een telefoongesprek informatie uitwisselen, voorbeeld : telefoongesprekken over huistaken. Einde citaat. Ik vraag aan de pedagogen hier aanwezig wat het maatschappelijk debat bij de basis van het lerarenkorps heeft uitgewezen in verband met het feit dat er telefoongesprekken over huistaken worden gevoerd. Moet dit via de eindtermen en dus wettelijk en decretaal als methodiek worden aanbevolen of mag een leraar nog al dan niet binnen het kader van de huidige eindtermen de illusie blijven koesteren dat een huistaak een persoonlijk aanpak van de leerling veronderstelt ? Is de leraar met andere woorden in strijd met het decreet en dus onderworpen aan de sancties van de inspectie wanneer hij gelooft dat een huistaak niet in een telefoongesprek moet worden opgelost ? Zo staan er nog van die dingen

in, bijvoorbeeld over het schrijven van de taal Frans ; De leerlingen kunnen veelvuldig voorkomende basiswoorden en taalstructuren kopiëren. Einde citaat. Kopiëren ! Het wordt voldoende om de taalstructuur te kopiëren. Hoe schrijf ik je ? Een ogenblikje, ik zal het even kopiëren J-E.

De heer L. Appeltans : U kent niets van het onderwijs.

De heer G. Annemans : Nog een voorbeeld - ik haal het aan omdat de meerderheid dit als een basisvoorwaarde ziet - : Met een passer een cirkel kunnen tekenen. Einde citaat. De eindtermen zijn intellectueel een schande. Zij luiden de comeback in van het VSO, de renaissance van de nivellering en zij zijn een overweldigende ode aan de vervlakking. Zij geven niet alleen blijk van een heersende politieke tendens om bepaalde al even politieke inzichten door te drukken via het onderwijs en de onderwijsinspectie, maar veel meer nog geven zij een mentaliteit weer, een verderfelijke totalitaire mentaliteit waartegen maar één kruid gewassen is, of liever gezegd twee. De VLOR is gevestigd - hoe symbolisch kan zo'n adres al niet zijn - in de Jozef 11-straat.

Over Jozef-11 en zijn keizer-koster mentaliteit schrijft de encyclopedie : "Voorbeeld van een absolutistisch vorst. Streefde naar de verwezenlijking van een eenheidsstaat. Eiste ook op godsdienstig terrein het recht van handelen. Voerde zonder oog voor tradities een centralisatiepolitiek door, wat leidde tot de Brabantse omwenteling. Einde citaat.

Ofwel wordt heel die eindtermgeschiedenis en de overvloed aan papier en onzin die hiervan het gevolg is, rustig met de Vlaamse nuchterheid die ons volk kenmerkt in de vuilbak of in het beste geval in de onderste lade gezwabberd.

Ofwel gaan de Vlaamse mensen, en allereerst de Vlaamse onderwijsmensen, tegen uw zevenhonderd ontwik-

Onderwijsminister Luc Van den Bossche (SP) verdedigde zijn ontwerp van decreet betreffende de ontwikkelingsdoelen en eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs

Annemans

kelingsdoelen en eindtermen een Brabantse omwenteling moeten opzetten.

Er is genoeg energie verspild. Ik hoop dat een omwenteling niet nodig zal zijn en dat het gewoonweg de eerste oplossing zal zijn, namelijk heel die eindtermenonzin : weg ermee !

De voorzitter : De heer Swinnen heeft het woord.

De heer R. Swinnen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de twee voorliggende ontwerpen van decreet zijn twee belangrijke bijdragen in het globale onderwijsbeleid zoals dit sinds de communautarisering van het onderwijs is ontwikkeld. Dit onderwijsbeleid stoelt voornamelijk op drie basisopties, met name de beheersbaarheid van de middelen, de autonomie van de scholen en het continu streven naar kwaliteitsverbetering en kwaliteitsbewaking.

Uit de discussie in de commissie is gebleken dat er rond de inhoud en de pedagogisch-didactische aanpak van de eindtermen een vrij grote eensgezindheid bestaat. Alleen rond de relatie tussen de eindtermen en de onderwijsvrijheid bestond er aanvankelijk bij sommige leden van de commissie enige terughoudendheid.

Het amendement van de regering bij artikel 3 van het ontwerp van decreet tot wijziging van de Schoolpactwet en het decreet betreffende de inspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten, de bijkomende verklaringen van de minister en van de DVO en van de VLOR waren in die zin verhelderend dat de twijfels omtrent de vermeende belaging van de onderwijsvrijheid werden weggenomen. Zoals de heer Standaert van de DVO tijdens zijn uiteenzetting in de commissie zei, zijn er een aantal politieke criteria waarmee bij de ontwikkeling van de voorliggende eindtermen rekening werd gehouden.

Daarbij gaat het om de politiek-sociologische evolutie van onze maatschappij. Binnen de tradities van een meer dan subtiel evenwicht tussen de impact van de overheid en het vrije initiatief, heeft het begrip eindtermen een heel eigen juridische omschrijving gekregen. Deze genuanceerde omschrijving van de eindtermen was wellicht aan de aandacht van sommige commissieleden ontsnapt.

In dezelfde optiek dient de ongerustheid van de methodescholen te worden geplaatst. De eindtermen en de ontwikkelingsdoelen, zoals gedefinieerd in de voorliggende ontwerpen, zijn mijns inziens dermate geconcipeerd dat zij perfect inpasbaar zijn in de respectieve pedagogisch-didactische projecten zoals die door de onderscheiden methodescholen worden voorgestaan.

Vandaag beginnen de eindtermen aan hun laatste etappe vooraleer zij hun intrede in het Vlaamse onderwijs zullen doen.

Na de formulering van de eerste ontwerpen door de onderwijsdeskundigen van de Dienst voor Onderwijsontwikkeling, de brede maatschappelijke discussie, het unaniem advies van de Vlaamse Onderwijsraad en het akkoord van de Vlaamse regering, worden de eindtermen nu ter bespreking en goedkeuring aan de Vlaamse Raad voorgelegd.

Ondanks deze lange weg, hebben de oorspronkelijke eindtermen voor het basisonderwijs weinig veranderingen ondergaan. Het is verheugend te mogen vaststellen dat er hierover blijkbaar zo'n ruime inhoudelijke consensus bestaat. Dit betekent immers dat een belangrijke onderwijsvernieuwing algemeen wordt aanvaard. Wij zullen deze consensus over de concrete eindtermen dan ook respecteren en willen hier alleen nog eens beklemtonen hoeveel belang wij hechten aan de basisprincipes van de eindtermen.

De noodzakelijke herstructurering van de inspectie was de concrete aanleiding om na te denken over de kwaliteitsverbetering en de kwaliteitsbewaking van ons onderwijs, en dit was ook nodig.

Al te lang bleven de discussies over onderwijs beperkt tot structuren en regels. Bovendien werden er steeds meer vragen gesteld over de kwaliteit van ons onderwijs dat een onrustwekkend hoog aantal zittenblijvers telt. Het probleem van het zittenblijven is voor een groot deel te wijten aan slechte aansluitingen van het ene onderwijsniveau op het andere. Ook het feit dat de leerplannen niet naar de leerlingen toe worden gemodelleerd en ver van hun leefwereld af staan is hier niet vreemd aan. Ten slotte maakt de onduidelijkheid over de criteria om naar een volgend leerjaar over te mogen gaan meer subjectieve oordelen mogelijk.

De bezorgdheid om de kwaliteitsverbetering van het onderwijs ligt mee aan de basis van heel wat innoverende beleidsmaatregelen van de overheid. In de eerste plaats werden een aantal bevoegdheden aan de inrichtende machten gedelegeerd. Internationaal wordt immers algemeen aanvaard dat een grotere autonomie voor de individuele scholen een uitstekend middel is om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Autonomie verruimt de mogelijkheden tot verandering van het onderwijs en tot grotere doelmatigheid in de uitvoering van doelstellingen en taken omdat de school zelf meer verantwoordelijkheid draagt. Door deze grotere autonomie hebben de scholen zelf meer verantwoordelijkheid gekregen, zij zijn nu de eerste verantwoordelijken voor de kwaliteit van het onderwijs geworden. De overheid bepaalt dus voortaan alleen nog het kader waarbinnen de scholen hun onderwijsopdracht moeten uitvoeren en stelt daarvoor de nodige middelen ter beschikking. Daartegenover staat dat zij aan de scholen duidelijke eisen inzake kwaliteit mag stellen. De inspectie moet er nu over

Swinnen

waken dat de scholen het kader respecteren en dat zij de toegekende autonomie en de ter beschikking gestelde middelen effectief aanwenden om kwaliteitsvol onderwijs te bieden. De overheid moet dan wel duidelijk maken wat zij precies onder kwaliteit verstaat en wat zij van de onderwijsverstrekkers verwacht. Tot nog toe was dit niet zo duidelijk.

Het begrip kwaliteit wordt immers vaak op dubbelzinnige wijze gebruikt. Het niveau, de kwaliteit of het peil van het onderwijs vallen niet eenduidig te omschrijven en kunnen ook niet uit hun sociaal-economische context worden losgemaakt. In de jaren zestig werd de kwaliteit van het onderwijs afgemeten aan de mate waarin onderwijsdemocratisering werd gerealiseerd. In de daarop volgende jaren werd eerder naar de resultaten gekeken waarbij de individuele promotie meer aandacht kreeg dan de collectieve vooruitgang. Wat men onder kwaliteit verstaat, hangt ook af van de doelstellingen die men wil bereiken, bijvoorbeeld de zorg voor de algemene vorming of het aansluiten op de arbeidsmarkt. De beoordeling van de kwaliteit hangt dus samen met de visie die men heeft op het onderwijs in het algemeen. Het is echter nooit erg duidelijk geweest wat de visie van de overheid op het hele onderwijs was, noch voor de ouders, noch voor de leerkrachten, noch voor de leerlingen. Hoewel vijfendertig jaar geleden reeds in het Schoolpact stond dat er moest worden voldaan aan minimumlesroosters en leerplannen werd er aan deze bepaling nooit uitvoering gegeven. Samen met Nederland was België daarmee vrijwel het enige land ter wereld waar geen nationale minimumdoelstellingen voor het onderwijs vastlagen. De leerplannen waarop men vroeger steunde, verschilden van net tot net. Zelfs tussen scholen zijn er vaak grote verschillen in wat men minimaal van de leerlingen verwacht. Dit bracht ook een aantal praktische problemen met

zich mee, bijvoorbeeld wanneer leerlingen van school veranderden.

De maatschappij wordt ook veeleisender. Van de scholen wordt enerzijds verwacht dat zij jongeren afleveren die onmiddellijk aan de slag kunnen in de bedrijven en dat zij anderzijds de leerlingen meer milieubewustzijn bijbrengen en hen verkeersopvoeding, consumentenopvoeding, relationele opvoeding en gezondheidsopvoeding verstrekken. Dit zijn slechts enkele van de maatschappelijke eisen.

Nu de overbelasting en de betaalbaarheid van het onderwijs steeds meer ter discussie komen te staan, is het hoognodig om iedereen duidelijk te maken wat belangrijk en wat belangrijk is. Daarom heeft de overheid in het decreet over de nieuwe inspectie de begrippen eindtermen en ontwikkelingsdoelen ingevoerd. De invoering van deze minimumdoelstellingen moet het mogelijk maken dat, weliswaar met eerbiediging van de autonomie van de scholen, op een dynamische wijze leerplannen worden uitgeschreven die ten aanzien van de gemeenschap de waarborg van een voldoende niveau impliceren.

Eindtermen zullen dus het referentiekader zijn voor de inrichtende machten bij het uitschrijven van leerplannen en het uitwerken van lessenroosters en voor de overheid wanneer zij onderzoekt of het door haar gefinancierde onderwijs voldoende kwaliteitsgaranties inhoudt.

Immers, eens voor iedereen duidelijk is vastgelegd aan welke minimale verwachtingen de scholen moeten voldoen, is het de taak van de overheid om erover te waken dat het verstrekte onderwijs ook effectief aan deze verwachtingen voldoet.

Eindtermen worden dus een zeer belangrijk begrip in het onderwijs. Zij zullen de basis van de kwaliteit van het hele onderwijs vormen. Het is de bedoeling dat het globale scholingsniveau zal stijgen, dat er minder mis-

lukkingen en zittenblijvers zijn en dat méér leerlingen méér zinvol onderwijs zullen krijgen. Daarom zal de klemtoon op een degelijke basisvorming worden gelegd. Deze biedt immers een stevige voedingsbodem voor de voortdurende vorming van de leerling als mens. Om deze globale doelstelling te bereiken, voldoen de eindtermen aan de volgende principes : ten eerste, een brede basisvorming ; ten tweede, de aandacht voor alle leerlingen ; ten derde, de aandacht voor de totale persoonlijkheidsvorming ; ten vierde, meer aandacht voor het levensechte en voor actief leren ; ten vijfde, meer aandacht voor de samenhang in de leerstof, zowel tussen de verschillende vakken als tussen de verschillende jaren.

Deze basisprincipes werden uitgewerkt in de concrete eindtermen en ontwikkelingsdoelen die mee in het voorliggend decreet zullen worden vastgelegd, maar waarbij het niet de bedoeling is om ze een eeuwigheidswaarde toe te kennen. Net als de maatschappij zelf zullen ze regelmatig veranderen en worden bijgestuurd, misschien al in de periode tussen het van kracht worden van de eindtermen en het schooljaar 2002-2003.

Wij zijn er in elk geval van overtuigd dat de eindtermen meer garanties bieden op een democratischer onderwijs en dit in meer betekenissen. Meer leerlingen, en vooral degenen die afkomstig zijn uit de lagere sociale klassen, zullen van het onderwijs kunnen genieten.

Ik wil hier even ingaan op wat de heer Annemans daarnet heeft gezegd. Het is zeker en vast niet de bedoeling om gelijke mensen te vormen, het is echter wel de bedoeling om alle kinderen gelijke kansen te geven. Er is een duidelijk verschil tussen het bieden van gelijke kansen als uitgangspunt en een utopisch beeld najagen de gelijkheid van alle mensen te willen betrachten.

Swinnen

Er zal ook meer aandacht worden besteed aan het bijbrengen van waarden en houdingen die van belang zijn voor het goed functioneren in een democratische en sociale context.

Iedereen krijgt ook zicht op wat op school moet worden geleerd, hetgeen de democratische controle verhoogt.

Eindtermen en ontwikkelingsdoelen zijn dus ongetwijfeld een belangrijke stap vooruit in de kwaliteitsverbetering van ons onderwijs, maar zij mogen zeker niet worden beschouwd als het enige middel. Ook andere factoren zijn van groot belang voor het garanderen van de kwaliteit, zoals onder meer de situatie van de leerkrachten en de directie, de leraaropleiding, de begeleiding van de scholen, de betrokkenheid van de ouders, de maatschappelijke omgeving enzovoort.

Finaal zullen de eindtermen als toetsstenen van de kwaliteitsbewaking op hun merites kunnen worden beoordeeld op het einde van het schooljaar 2002-2003. Zowat een decennium lang zullen de eindtermen kunnen rijpen tot een volwaardig - zo niet het voornaamste - instrument van kwaliteitsbewaking en kwaliteitsverbetering.

In die geest zal de SP beide ontwerpen van decreet dan ook goedkeuren.

Tot slot wens ik nog even te repliceren op een uitspraak van mevrouw Leduc. Wanneer zij de eindtermen te detaillistisch en te omvattend noemt, en daarenboven nog de ontwikkelingsdoelen wil invoeren die uitgaan van een streven naar in plaats van een verplichten tot, dan vraag ik mij af hoe zij dat kan rijmen met haar zeer grote bekommernis - want dat was toch het uitgangspunt - om de kwaliteitsbewaking effectief te realiseren.

Ofwel neemt men de kwaliteitsbewaking - zeg maar kwaliteitscontrole - ernstig en voorziet men daartoe de nodige controlemiddelen, ofwel holt men deze controlemiddelen uit, zoals de VLD wil, indien ik het goed heb begrepen, en dan wordt de noodzakelijke kwaliteitsbewaking - en ik gebruik een term die in het onderwijs vertrouwd is - eigenlijk een lege doos.

De voorzitter : De heer Tavernier heeft het woord.

Mevrouw J. Leduc : Mijnheer Swinnen, om de kwaliteitsbewaking te garanderen moeten waarden en attitudes als ontwikkelingsdoelen worden beschouwd.

De minister heeft herhaalde malen beklemtoond dat de evaluatie van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen niet op dezelfde wijze zal gebeuren.

Waarden en attitudes zijn nauwelijks te evalueren.

Ontwikkelingsdoelen moeten worden nagestreefd. Een gesprek kan duidelijk maken of deze ontwikkelingsdoelen nagestreefd worden.

Uiteindelijk kiest de minister toch voor de benaming "eindtermen".

Ik herhaal dat eindtermen worden gescreend ; men gaat na of zij bereikt zijn.

Waarden en attitudes kan men niet meten volgens een of andere schaal.

Men mag de VLD er niet van verdenken geen voorstander te zijn van een serieuze kwaliteitsbewaking. Integendeel. De VLD wil echter niet verdrinken in termen die meestal een lege doos zullen blijven.

De regering moet duidelijkheid geven. De scholen moeten weten waaraan zij zich moeten houden. De voorliggende eindtermen en ontwikkelingsdoelen zijn te veel omvattend.

De voorzitter : Mevrouw Leduc, u hebt het woord gekregen voor een korte repliek. U mag van uw spreek-tijd geen gebruik maken om uw be-toog te herhalen.

De heer Tavernier heeft het woord.

De heer J. Tavernier (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het debat over de eindtermen en over het decreet betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten is heel belangrijk. Het debat handelt niet alleen over de inhoud van het onderwijs maar ook over de wijze waarop de besluitvorming tot stand komt in belangrijke onderwijsdossiers.

Inzake de besluitvorming wordt het debat beheerst door de vraag waar het zwaartepunt van de besluitvorming ter zake ligt. Ligt het zwaartepunt bij de minister, die optreedt als keizer-koster ? Ligt het bij de Vlaamse Raad die de eminentie van het Vlaamse volk is ? Ligt het bij de VLOR, of bij de koepels of bij de scholen zelf ?

Tijdens de bespreking in de bevoegde commissie werden wij geconfronteerd met een bepaalde wijze van besluitvorming. De oorspronkelijke tekst waarin vermeld staat dat het eensluidend advies van de VLOR en het ministerieel besluit ter bekrachtiging aan de Vlaamse Raad zou worden voorgelegd, vond geen genade in de ogen van de groenen. Deze tekst gaf te sterk de indruk dat de Vlaamse Raad werd gedegradeerd tot notaris die een bepaald akkoord enkel noteert. De Vlaamse Raad mag zich voor deze rol niet lenen !

Inzake onderwijsmateries moet de Vlaamse Raad de kans krijgen inhoudelijke beslissingen te nemen !

De minister mag van de Raad niet verwachten te doen wat hij zelf niet graag doet. Ook hij heeft er grote moeite mee als men hem wilt herleiden tot een soort notaris.

Tavernier

decreet indienen. Ik denk dat dit een goede zaak zal zijn voor het onderwijsdebat in het algemeen.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, ik heb een kleine opmerking voor de heer Tavernier. De geschiedenis zal hem leren dat le gouvernement des assemblées niet de beste vorm van democratie is.

De heer J. Tavernier : Ik weet dat de minister en ik daarover duidelijk van mening verschillen, maar daar maak ik mij weinig zorgen over.

Ik zal het dan nu hebben over de inhoud van de eindtermen.

Agalev kan zich grotendeels scharen achter de eindtermen zoals ze hier voorliggen. Wij zijn niet van oordeel dat het hier gaat om een autoritaire overheidsingreep waarbij er een beslag wordt gelegd op het onderwijs en waarbij we naar een onderwijs-eenheidsworst gaan.

Wij geloven evenmin dat deze eindtermen te omvattend zouden zijn of dat zij de kwaliteit zouden verlagen. Ik meen dat men de eindtermen als minimumdoelstellingen heeft genomen maar dat daarnaast de mogelijkheid bestaat voor elke school om veel meer te bereiken dan er in staat. Ze gaan wel een aantal stappen verder dan wat meestal als beperkte opdracht van een school hier en daar wordt gepropageerd. Nog altijd stellen heel wat mensen in het onderwijs dat het hoofdzakelijk gaat over kennis. Nee, het gaat niet alleen over kennis. Het gaat over veel meer dan dat. De eindtermen hebben minstens de verdienste dit uitdrukkelijk te stellen. Zij zijn ondersteunend voor diegenen die in het onderwijsveld vernieuwend willen optreden en die aandacht willen hebben voor attitudes en voor de leergebiedoverschrijdende doelstellingen. Ik vind het een heel goede zaak dat men niet is afgestapt van de omschrijving van

deze elementen als eindtermen en dat men ze niet heeft omgevormd tot ontwikkelingsdoelen. Dat zou inderdaad aan die elementen een tweede-rangsrol hebben gegeven. Ze zijn niet nieuw en in het grootste gedeelte van het onderwijsveld worden ze vandaag de dag toegepast en heeft men aandacht voor die zaken. Ze zijn echter ook vanuit de Vlaamse Raad een uitdrukkelijke ondersteuning voor diegenen die soms jarenlang hebben gevochten tegen de opvatting dat het alleen om kennis gaat. Wanneer ik de kritiek hoor die in verband met de multiculturele samenleving en de emancipatorische elementen te maken hebben, rijst de vraag of de elementen die de heer Annemans verwerpt niet veeleer tot een totalitaire maatschappij leiden en of de leerlingen dan niet zouden evolueren naar personen die rijp zijn om zulke totalitaire regimes te volgen. Hun kritische ingesteldheid en openheid van geest wordt in zijn benadering immers niet ontwikkeld noch gestimuleerd.

De voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans : U moet geen twee dingen met elkaar verwarren. Wanneer ik zeg dat de wijze waarop men al die maatregelen, 700 in getal, oplegt en dat bovendien nog tracht te doen in een geest van eenheid dan is dat volledig in eenklank met het feit dat ik mij verzet tegen een aantal van die maatregelen, zeker wanneer zij een politieke inhoud hebben. Nu draait u het om alsof daarin een contradictie zit. Dat is niet het geval. De contradictie zit erin dat u zegt dat ze niet autoritair zijn omdat ze vol staan met multicultuur. Die redenering klopt niet.

De heer J. Tavernier : Men propageert een zekere openheid. Dat is enorm belangrijk.

De heer G. Annemans : Ik heb mij daartegen niet verzet. Ik zeg alleen maar dat er in de bepalingen geen eigen politieke visie of de politieke

visie van een politieke meerderheid mag worden opgenomen.

De heer J. Tavernier : Het gaat over openheid die men ook jongeren in het basisonderwijs tracht bij te brengen, die voor de maatschappij enorm belangrijk is en waaraan wij veel belang hechten.

Ondanks deze positieve appreciatie van de eindtermen hebben wij een belangrijke bemerking. Wij hebben samen met de VLD-fractie een amendement ingediend op het basisdecreet inspectie en begeleiding waarbij wij de mogelijkheid willen openlaten voor scholen die een specifiek afwijkend pedagogisch project hebben om gemotiveerde voorstellen te doen om van de eindtermen af te wijken.

Omdat het niet de bedoeling is dat er op een oppervlakkige manier afwijkingen worden aangevraagd en toegekend, wordt het toekennen van afwijkingen aan strikte voorwaarden verbonden. In deze mogelijkheid kan pas worden voorzien na het advies van de VLOR, op voordracht van de minister en na een beslissing van de Vlaamse Raad.

Deze mogelijkheid geeft een aantal onderwijsverstekkers die zich niet kunnen verzoenen met alle elementen van het ontwerp, de mogelijkheid om een gemotiveerd voorstel tot afwijking in te dienen. De ingediende projecten kunnen al dan niet vernieuwend zijn. De voorgestelde afwijking moet worden getoetst aan de eindtermen. Het moet voor de aanvragers, voor degenen die over de aanvraag oordelen en voor de ouders die hun kinderen in een ander onderwijsproject willen inschakelen, duidelijk zijn waar precies de verschillen liggen met de voorgestelde eindtermen. Op basis van een duidelijk geformuleerde aanvraag kan de Vlaamse Raad aanvragen nog altijd afwijzen.

Wij vinden het essentieel dat de scholen deze mogelijkheid wordt geboden. Het al dan niet aanvaarden

Tavernier

van dit amendement zal ons stemgedrag bij de uiteindelijke goedkeuring van de eindtermen grotendeels beïnvloeden.

De heer C. Moors : Mijnheer Tavernier, ik ben het niet eens met uw redenering.

Er bestaan op dit ogenblik verschillende pedagogische projecten. Men zou kunnen opperen dat een bepaald pedagogisch project na zes jaar nog niet is bereikt. Bijna alle onderwijsinstellingen slagen erin om deze minimumdoelstellingen te bereiken. Op twaalfjarige leeftijd moet worden gekozen voor een bepaalde richting en na de eerste graad van het secundair onderwijs bestaat de mogelijkheid tot heroriëntering.

Ik wil u ervoor waarschuwen dat wij nu reeds enorm veel groepjes van leerlingen creëren. Tot nu toe wordt in het onderwijs gelukkig nog geen aparte klas ingericht voor linkshandigen. Vanmorgen hoorde ik in een radioprogramma een reportage over de weerslag van linkshandigheid op het onderwijs.

Vorig weekend bezocht ik Sprankel, waar onderwijs wordt gegeven aan normaal begaafde leerlingen die moeilijkheden hebben met wiskunde of taal. Ik hoorde er het verhaal van een leerling met een IQ van 136 uit het vierde jaar van het secundair onderwijs, maar die slechts het taalniveau van het vijfde leerjaar bereikt.

— **De heer E. Baldewijns, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.**

Het onderwijs wordt opgedeeld in kleine groepjes naargelang het probleem en de specifieke pedagogische benadering. Wij moeten weliswaar oog hebben voor de problematiek, maar wij moeten zo veel mogelijk gebruik maken van de instellingen waarover wij beschikken, zoals het PMS. Wij mogen niet alle mogelijke pedagogische projecten steunen omdat sommige groepen zouden be-
wären dat een specifieke doelstelling

na zes jaar basisonderwijs nog niet is bereikt. Negentig procent van de scholen zijn ongetwijfeld in staat om deze minimale doelstellingen te bereiken. Indien wij om de haverklap uitzonderingen toestaan, kan men niet langer spreken over homogeniteit in het onderwijs.

De voorzitter : De heer Tavernier heeft het woord.

De heer J. Tavernier : Het is niet de bedoeling om een groot aantal vrijstellingen of afwijkingen toe te laten, wel om in de mogelijkheid te voorzien dat er gemotiveerde aanvragen kunnen worden gedaan waar men gemotiveerd kan op ingaan.

Ten slotte vraag ik nog aandacht voor de implementatie van de eindtermen. Er moet een serieuze begeleiding komen. Het is ook goed dat de uitvoering een jaar is uitgesteld. Zoals ik in de commissie al zei, moet er speciale aandacht gaan naar het deeltijds kunstonderwijs, waar programma's en dergelijke zullen moeten worden aangepast. Ik vraag ook speciale aandacht voor de begeleiding, meer bepaald van de kleine onderwijsverstrekkers die niet kunnen terugvallen op uitgebreide begeleidingdiensten of inspectiediensten. (Applaus)

De voorzitter : De heer Appeltans heeft het woord.

De heer L. Appeltans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, gelieve mij te verontschuldigen omdat ik, in tegenstelling tot sommigen, geen gebruik zal maken van een ongenueerde terminologie, noch van slogantaal en ook geen onverdraagzaamheden zal uiten ten opzichte van andere meningen. Gelieve mij ook te verontschuldigen voor het feit dat ik nog altijd, in tegenstelling tot anderen, vertrouwen heb in de minister van Onderwijs, in de VLOR, de DVO en andere onderwijsdeskundigen. Ik verdenk ze er niet bij voorbaat van dat ze onze Vlaamse Gemeenschap ten gronde willen richten. Mijnheer de voorzitter, ik

dank u dat u daar begrip wil voor opbrengen.

Ik heb er moeite mee dat sommigen Vlaanderen vergelijken met een stalinistisch Moskou of beweren dat de eindtermen leiden tot een ontworteling van het gezin en tot een verderfelijke totalitaire mentaliteit.

Namens de Volksunie wil ik het uitzonderlijk belang van dit ontwerp benadrukken. Dit ontwerp geeft verdere invulling aan een coherent en efficiënt onderwijsbeleid.

Aangezien verslaggever Vanleenhove de rol van de VLOR, de DVO, de Raad van State, de minister van Onderwijs en de technische werkgroep al heeft toegelicht, hoef ik daar niet meer op terug te komen.

De Volksunie hecht veel belang aan de ontwikkeling van het onderwijs in het algemeen, en zeker van het kleuter- en lager onderwijs. Kwaliteitsbewaking is heel belangrijk. Ontwikkelingsdoelen en eindtermen moeten als waardevolle beleidsinstrumenten worden gehanteerd. Overigens stond dit principe al ingeschreven in het inspectiedecreet van 17 juli 1991. Het blijkt echter dat vele geledingen zich niet bij de bepalingen van dat decreet hebben kunnen neerleggen. In een eerste ontwerp wordt de term ontwikkelingsdoelen ingevoerd naast eindtermen. Ik blijf erbij zoals al in de commissie werd opgemerkt, dat decreten waarbij de pedagogische wetenschap als verklaring moet worden geciteerd voor de precieze bedoeling, geen bewijs is van klaarheid en eenvoud.

De vraag is of zulks mogelijk is.

Hoewel de tekst duidelijk werd verbeterd, blijft toch gelden dat zowel voor ontwikkelingsdoel als eindtermen, omschrijvingen gelden als minimumdoelstellingen, met de bijkomende bepalingen of die al dan niet moeten worden bereikt, dan wel nagestreefd.

Wij begrijpen dat niets meer kan worden veranderd aan het begrip

Appeltans

eindtermen zoals dat in 1991 in de wetgeving werd opgenomen. Zelfs al hebben wij ons daarmee neergelegd, toch betreuren wij het onderscheid dat nog steeds wordt gemaakt in het Nederlandstalig gebied. Inderdaad, in Vlaanderen spreekt men over eindtermen, terwijl men in Nederland spreekt over kerndoelen. Hoewel beide begrippen handelen over minimumdoelstellingen, toch hebben zij helemaal dezelfde betekenis. Slimmeriken weten uiteraard wel hoe de vork aan de steel zit.

Inhoudelijk heeft de onderwijswetgeving zeker en vast een belangrijke vooruitgang geboekt sedert de Grondwetsherziening van 1989, waardoor het beleid ter zake in Vlaanderen werd toevertrouwd aan de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet van 17 juli 1991 moet trouwens in dit kader worden geplaatst. In dat verband zal ik overigens een aantal bedenkingen formuleren over een paar krachtlijnen van het decreet. Ik voeg er meteen aan toe dat de deskundigen uiteraard het decreet als het ware uit het hoofd kennen.

Mijnheer de minister, het is enkel mijn bedoeling aan te tonen dat de krachtlijnen die in het decreet werden opgenomen, door het huidige decreet alleen maar worden bevestigd en uitgewerkt. In die zin komt het verbaal geweld tegen deze krachtlijnen een hele legislatuur te laat. Trouwens, indien men er de algemene toelichting bij de eindtermen van de Dienst voor Onderwijsontwikkeling van 1993 op nahoudt, dan merkt men dat wat in toepassing werd gebracht door deze decreten daar reeds letterlijk in verwoord is.

Voor diegenen die het duidelijk niet willen horen, herhaal ik dat eindtermen minimumdoelstellingen zijn die de meerderheid van de leerlingen moeten bereiken in kwaliteitsvolle scholen.

De Volksunie pleit ervoor en dat de toepassing van deze decreten gron-

dig moet worden voorbereid en uitgewerkt, en dat alle middelen moeten worden aangewend om het beste resultaat te bereiken.

Verder kunnen wij ons niet van de indruk ontdoen dat scherpe uitvallen worden gedaan om te pleiten pro domo en zo niet wordt teruggekeerd om de inhoud van de teksten geweld aan te doen.

Het heeft nauwelijks zin te pleiten voor uitstel van toepassing. De negatieve ervaringen uit het verleden leren ons dat onderwijshervormingen niet zo snel mogelijk moeten worden uitgevoerd. De zaken werden uitgesteld tot 1997-1998 om 7 tot 8 jaar later te eindigen. Ik weet echter niet of dat verschil van een jaar ter zake essentieel is. Voor mij hoefde dat werkelijk niet.

Essentieel is echter wel dat het ontwerpdecreet niet fundamenteel werd gewijzigd en dat de onderwijsdeskundigen, ondanks een aantal wijzigingspunten, het concept dat zij hebben uitgewerkt door het goedkeuren van dit decreet, kunnen en moeten in praktijk brengen.

Enkele aanpassingen werden wel doorgevoerd en een aantal amendementen gaven gestalte aan de eigenheid van Vlaanderen en de Vlaamse Gemeenschap. Dit was duidelijk een tekortkoming die bij consensus werd rechtgezet. Het is toch evident dat de Vlaamse Gemeenschap erover waakt haar eigenheid en identiteit in haar eindtermen te verwoorden. Ook de begrippen gemeenschap en gewest werden terecht ingevoerd. De Vlamingen moeten immers ophouden bang te zijn voor hun eigen schaduw en voor hun imago.

Ook het amendement waarbij het zwemmen als eindterm duidelijk wordt ingevoerd, geniet onze volledige steun. Dat zal iedereen begrijpen indien ik eraan toevoeg dat ik mij zelf moeilijk kan voortbewegen in het water.

Het zal trouwens blijken dat het geheel van deze ontwikkelingsdoelen

en eindtermen zoals bepaald in dit ontwerp, niet spectaculair zal ingrijpen in het leerpakket en evenmin onuitvoerbaar zal zijn. In die zin meen ik dat de Steinerscholen moeten begrijpen dat zij heel wat kansen aangeboden krijgen en dat het ons niet essentieel lijkt hen op dit ogenblik een uitzonderingspositie toe te kennen.

Wel worden met dit decreet nieuwe accenten gelegd en wordt er meer verantwoordelijkheid gegeven aan de individuele scholen. Dit zal nieuwe mogelijkheden creëren. Bovendien blijft men een beroep doen op de creativiteit en de werkkraft van de onderwijzers.

Onderwijs is en zal altijd een proces van ontwikkeling blijven en nooit zal het definitief ideaal onderwijsbeeld kunnen worden bepaald. Wat wij vandaag vastleggen, kan morgen al achterhaald zijn.

Tot slot beklemtoon ik dat de Volksunie positief staat tegenover de bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en basisonderwijs.

Ik kan mijn uiteenzetting niet afronden zonder uitdrukkelijk een woord van dank en waardering uit te spreken voor de reeds aangehaalde instanties en de vele honderden en duizenden die geloven dat het de moeite waard is het onderwijsveld dagelijks ter discussie te stellen, oplossingen te zoeken en nieuwe richtingen uit te proberen met als doel onze kinderen optimaal kansen te bieden. Daar gaat het uiteindelijk toch allemaal om. De Volksunie wil meehelpen zo'n landschap uit te tekenen. **(Applaus)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De **voorzitter** : Dames en heren, hiermee zijn wij aan het einde geko-

Voorzitter

men van onze werkzaamheden voor vanochtend.

Wij komen vanmiddag opnieuw samen om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 12.34 uur.**

BIJLAGE

VRAGEN OM UITLEG

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Cultuur

Vergadering van dinsdag 24 januari 1995

Vaste verslaggever : de heer H. Lauwers

— **Vraag om uitleg van de heer J. Geysels tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de subsidiëring van culturele organisaties door de Nationale Loterij**

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Uit een brief die de minister eind '94 aan de culturele organisaties verstuurde i.v.m. de toelagen van de Nationale Loterij zou blijken dat deze minder subsidies zouden ontvangen.

Kan de minister meer informatie verstrekken over :

1. de omvang van deze vermindering ;
2. de oorzaken en de motivering van de Nationale Loterij ;
3. welke initiatieven de minister ondernomen heeft en/of nog zal ondernemen ?

2. Antwoord van de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden

1. De vraag van het lid heeft betrekking op de culturele sector sensu stricto die één van de 15 materies of doeleinden van openbaar nut vormt waarvoor een deel van de winst van de Nationale Loterij wordt bestemd krachtens artikel 1 van het koninklijk besluit van 20 februari 1992.

Voor deze sector werd in 1993 603.214.000 frank gereserveerd, tegenover 575.414.000 frank in 1994. Het gaat hier om globale bedragen vóór afhouding van een vast bedrag van 30 miljoen voor de filmproductie, en vóór verdeling over de biculturele instellingen en de 3 gemeenschappen.

Een gelijkaardige vermindering treft andere materies of doeleinden van openbaar nut, die onder de culturele sector sensu lato vallen, meer bepaald de Sportfondsen van de Gemeenschappen die hun subsidies zien dalen van 500.000.000 frank naar 476.940.000 frank.

Het gaat dus om een vermindering van een kleine 5 percent.

2. De Nationale Loterij verantwoordt deze vermindering door te verwijzen naar de beslissing van de federale Minister-raad om het geheel van de subsidies te verminderen ten einde de dotatie van het Rampenfonds te verhogen.

3. Tegen de eenzijdige beslissing tot vermindering van de subsidies voor cultuur en sport heb ik reeds verschillende initiatieven genomen.

Vooraf moet worden gezegd dat ik over deze vermindering slechts zijdelings werd geïnformeerd. Op 27 mei 1994 vond immers een vergadering plaats op initiatief van de Nationale Loterij met als doel de verdeelsleutel tussen de verschillende Gemeenschappen en Gewesten voor 1994 vast te stellen.

Ik had mijn vertegenwoordiger op deze vergadering opdracht gegeven vooraf te informeren naar het te verdelen bedrag. De vergadering werd dan in kennis gesteld van het koninklijk besluit van 25 maart 1994 tot bepaling van het winstverdelingsplan van het dienstjaar 1994.

Op mijn voorstel besliste de Vlaamse regering op 22 juni 1994 om het koninklijk besluit van 25 maart 1994 aan te vechten voor het Overlegcomité op grond van ernstige benadeling. Het Overlegcomité besprak het dossier op 12 juli en besliste de bespreking over de modaliteiten van overleg over de winstverdeling, bedoeld in artikel 18 van de wet van 31 juli 1991 betreffende de Nationale Loterij, toe te vertrouwen aan een werkgroep die spoedig zou moeten samenkomen. Hierover ondervraagd tijdens het Overlegcomité van 11 oktober 1994 antwoordde de eerste minister dat - ik citeer - "aan het dossier herinnerd werd".

Ik kan alleen maar vaststellen dat bedoelde werkgroep tot op vandaag niet is samengeroepen. Wel heeft de federale minister van Financiën in december een brief geschreven aan de minister-president, waarin een evaluatie gevraagd wordt

van de huidige criteria en procedures van subsidiëring. Op basis van deze evaluatie zouden de vergaderingen georganiseerd worden per betrokken sector.

Dat belet natuurlijk niet dat ik intussen advies verleen over de culturele subsidies op basis van het voorlopig toegezegde bedrag, in de hoop, maar zonder de zekerheid, dat het definitieve winstverdelingsplan, dat wordt opgemaakt na afsluiting van het dienstjaar, een hogere tussenkomst voor cultuur en sport zal bevatten.

Wat meer bepaald de sport betreft, heb ik samen met mijn collega's Eric Tomas van de Franse Gemeenschap en Joseph Maraite van de Duitstalige Gemeenschap, schriftelijk aangedrongen tot behoud én indexering van de globale dotatie aan de Sportfondsen, en dit zowel bij de eerste minister (brief van 6 juli 1994) en bij de minister van Financiën (brief van 15 december 1994). Dit laatste gebeurde naar aanleiding van de vraag van de Nationale Loterij om advies te verlenen over de toelage aan het BOIC. Ik heb hierover een voorwaardelijk positief advies gegeven, d.w.z. voor zover de dotatie aan de Sportfondsen in 1995 wordt opgetrokken tot het geïndexeerd bedrag van 1993.

4. Tot slot wil ik nog opmerken dat ik in mijn advies over de subsidies aan culturele instellingen en verenigingen noodgedwongen voorzichtig ben gebleven en in regel slechts 90 percent van de subsidies van 1993 heb geadviseerd en dit om meerdere redenen :

1° de globale vermindering van 5 % zoals hierboven uiteengezet ;

2° de trage doorstroming van de aanvragen ;

ik ontving pas op 20 januari 1995 de vierde - en waarschijnlijk laatste - lijst aanvragen voor 1994 !

3° de noodzaak om enige ruimte te bewaren voor nieuwe dossiers die niet in 1993 werden gesubsidieerd en voor dossiers waar een vermindering onmogelijk toegepast kon worden.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant

Vergadering van dinsdag 24 januari 1995

Vaste verslaggever : de heer F. Dielens, secretaris

— **Vraag om uitleg van de heer F. Vermeiren tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het huisvestingsprogramma Vlabinvest ter handhaving van het Vlaams karakter van Vlaams-Brabant**

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De gemeenteraadsverkiezingen van 9 oktober hebben de verdergaande verfransing in de 6 Brusselse randgemeenten aangetoond. In de rest van Vlaams-Brabant zijn er in 10 gemeenten Franstalige verkozenen. In haar nota van 10 juli 1991 heeft de Vlaamse regering de krijtlijnen voor een Vlaams-Brabants beleid uitgetekend. Hieruit vloeide de oprichting van Vlabinvest voort. De operationalisering ervan komt nu pas eindelijk op gang. Het wordt tijd dat het huisvestingsprobleem in Vlaams-Brabant bij zijn socio-economische wortels wordt aangepakt, in combinatie met een verantwoord socio-cultureel beleid en een Vlaamse interpretatie van de vigerende taalwetgeving.

In het Vlaamse regeerakkoord van begin 1992 staat dat de Vlaamse regering nieuwe initiatieven zal nemen om het Vlaams karakter van de gemeenten met een bijzonder taalstatuut te beklemtonen en te versterken en dit inzake ruimtelijke ordening, huisvesting, onderwijs, cultuur en werkgelegenheid.

Pas 3 jaar na de regeringsverklaring heeft de regering een nota opgesteld. Een werkelijk beleid werd nog niet gevoerd.

Het cruciale punt in de Brusselse rand is de verhitting van de woningmarkt die tot sociale verdringing leidt. Er is nood aan sociale huisvestingsprojecten. Aangezien de gemeenten geen taalcriterium (kunnen mogen) hanteren voor de toewijzing ervan is dit niet noodzakelijk een hefboom voor de versterking van de Vlaamse aanwezigheid.

Het initiatief van Vlabinvest komt al te traag op gang. Waarom ?

Er wordt nochtans veel over gesproken en de verwachtingen om zo het Vlaams karakter van bedreigde gemeenten te versterken zijn hooggespannen. Nochtans kan een louter taalcriterium voor de toewijzing van de woningen niet worden aangehouden, zo meent de spreker.

De heer Vermeiren vraagt een concrete stand van zaken. Hoe zal het bedrag van 1 miljard frank bestemd voor het Rol-land Sociaal Investeringsfonds voor Vlaams-Brabant worden aangewend ? Voor welke projecten ? In welke gemeenten ?

De heer Vermeiren wijst erop dat de huisvesting van de kansarmen in de rand helemaal een probleem is. De sociale huisvestingsmaatschappijen hebben een grote ervaring opgebouwd in het realiseren van de huisvesting voor onder meer de kansarmen. Kan hun know-how in Vlabinvest worden benut ?

1. Welke concrete resultaten zullen door Vlabinvest op korte termijn worden bereikt ? Welke toekomstperspectieven heeft dit project, zowel qua budget als qua finaliteit ? Wordt er nog langer vastgehouden aan ingroei- en lange termijn-programma ?
2. Waarom heeft de Vlaamse regering destijds verzuimd de resultaten van de huisvestingsstudie af te wachten vooraleer een prioritair actiegebied vast te leggen ? Op grond van welke criteria is deze afbakening dan gebeurd ?
3. Op grond van welke criteria zal de toewijzing van de woningen gebeuren ? Bestaan er garanties dat de woningen enkel aan Vlamingen worden toegekend ? Bestaan er hieromtrent grondwettelijke belemmeringen ?
4. Is de Vlaamse regering bereid het huisvestingsprobleem in Vlaams-Brabant bij de socio-economische wortels aan te pakken ? Welke concrete maatregelen komen hiervoor in aanmerking ? Kunnen ook juridische maatregelen worden overwogen ?
5. Is de minister-president bereid overleg te plegen met zijn Brusselse en Waalse collega's inzake de oververhitting van de vastgoedmarkt in Vlaams-Brabant ?
6. Is de minister-president bereid alle niet-Vlamingen, die zich in Vlaams-Brabant, en meer bepaald in de 6 randgemeenten, komen vestigen te informeren over de taalwetgeving ?

7. Is de minister-president bereid socio-culturele maatregelen te nemen om het Vlaams karakter van Vlaams-Brabant te behouden ? Kan hierbij gedacht worden aan het in vraag stellen van de huis aan huis bezorging van Franstalige publicaties, die door de Franse Gemeenschap worden gesubsidieerd? Kan de Vlaamse regering de concrete implementatie van de taalfaciliteiten, na overleg met de Franse Gemeenschap, niet in minimalistische zin herdenken ?

8. Welke zijn de belangrijkste conclusies en beleidsopties inzake huisvesting van de Vlaamse regering volgens de recente beleidsnota voor de versterking van het Vlaamse karakter in de rand ? Wanneer zal deze nota openbaar worden gemaakt ?

2. Antwoord van de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

De minister-president verwijst vooreerst naar de uitvoerige bespreking die in de bevoegde commissie met name de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting werd gehouden over Vlabinvest in het kader van de besprekingen over de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 1995 (zie stuk 15 (1993-1994) - Nr. 8-E blz. 37-42). De diverse preliminaire stadia werden daar uitvoerig toegelicht. De trage opstart heeft te maken met een veelvoud van factoren niet in het minst het zoeken naar een juridisch waterdichte formule voor dit "sui generis" huisvestingsprogramma.

De minister-president verstrekt per gestelde vraag het volgende antwoord.

1. Met de GOM Vlaams-Brabant werd een dienstenovereenkomst afgesloten waardoor de GOM vanaf 1 oktober 1994 belast werd met de uitvoerende taken van Vlabinvest.

In overleg met de leidende ambtenaar werden volgende acties ondernomen :

- uitwerking procedure voor behandeling van individuele dossiers ;
- opstellen nodige documenten (aanvraagformulier, principiële akkoord, obligatie-overeenkomst) ;
- ontwerp type financieel simulatiemodel voor opstellen financiële plannen voor de individuele dossiers ;
- informatievergadering met potentiële initiatiefnemers ;
- contacten met administratie Financiën en Begroting met betrekking tot de financiële modaliteiten ;
- besprekingen met Haviland met betrekking tot de dossiers Wezembeek-Oppem en Sint-Genesius-Rode.

Op dit ogenblik zijn de voorbereidende acties dermate gevorderd dat een aanvang gemaakt kan worden met de uitvoering van concrete projecten. In die zin zullen de potentiële initiatiefnemers nu individueel worden benaderd.

Het eerste project zal gerealiseerd worden in Sint-Genesius-Rode.

Met de Intercommunale Haviland, die initiatiefnemer is, worden de laatste besprekingen gevoerd. Het dossier is aanbestedingsklaar. Navolgend zal ook een project gestart worden in Wezembeek-Oppem.

Op 15 december jl. werden met de mogelijke initiatiefnemers, de erkende huisvestingsmaatschappijen, de Intercommunales en het Vlaams Woningfonds, de concrete uitvoeringsmodaliteiten besproken. De voorgestelde werkwijze werd gunstig onthaald. De samenwerkingsformules worden voorgelegd aan de respectievelijke raden van bestuur.

In globo beschikt Vlabinvest over 1 miljard frank, waarvan 100 miljoen frank wordt gereserveerd voor grondbeleid strictu sensu. Vermits Vlabinvest slechts voor 50 percent participeert in de financiering van de woonprojecten mag een totaal investeringsvolume van 1,8 miljard frank worden vooropgesteld. Dit laat toe ongeveer 600 woonegelegenheden aan te bieden. Indien op termijn ook verkocht en wederbelegd wordt kan het aantal opgetrokken worden.

De optie om via een ingroeiperiode een lange-termijnprogramma uit te bouwen blijft behouden. Dit wordt onder meer geconcretiseerd door in een eerste fase de nadruk te leggen op huurwoonegelegenheden. Hierdoor bestaat de mogelijkheid de doelgroep af te tasten, zonder het risico te lopen om eventuele tekortkomingen een definitief karakter te geven. Na een jaar operationele werking zal de Vlabinvest-aanpak getoetst worden op efficiëntie en effectiviteit. Zo nodig wordt de aanpak bijgesteld.

2. In een onderzoek dat voorafging aan de oprichting van Vlabinvest werden in een eerste benadering 22 gemeenten aangewezen die samen het ruime Vlabinvest-gebied vormen.

Op basis van een socio-economische analyse (bevolkingsevolutie, migratiebewegingen, tewerkstelling, inkomen) en een analyse van de vastgoedsector, werd het prioritair actiegebied vastgelegd. Dit gaf aanleiding tot de aanduiding van de zes randgemeenten plus Overijse, Tervuren en Hoeilaart.

Uit de studie resulteerde eveneens dat Beersel, Alseberg, Leefdaal, Huldenberg, Kortenberg, Everberg, Zaventem, Nossegem, Sterrebeek en Sint-Stevens-Woluwe toe zijn aan een intensieve preventie met het oog op een goede sociaal-culturele mix van de bevolking.

Om met de beschikbare middelen evenwel een zichtbaar resultaat te boeken werd ervoor geopteerd om in de eerste fase de voorrang te geven aan de meeste prioritair gemeenten, namelijk de zes plus de drie genoemde gemeenten.

3. Bij de toewijzing van de woningen wordt het inkomen als ontvankelijkheidscriterium gehanteerd, rekening houdend met volgende grenzen :

- maximum netto belastbaar inkomen :

1 persoonsgezin : 950.000 fr.

basisgezin : 1.250.000 fr.

- toeslag per extra persoon ten laste : 100.000 fr.

- absolute maximum : 1.500.000 fr. voor een gezin met 3 of meer kinderen.

Aan de kandidaten die voldoen aan de criteria die gehanteerd worden in de sociale huisvestingssector stricto sensu, wordt gedurende een beperkte periode absolute voorrang verleend op de andere kandidaten.

Aan de aanvrager die een redelijk verband heeft met de betrokken gemeente (gebied) wordt voorrang verleend. Dit kan worden aangetoond aan de hand van een of meerdere van de hiernavolgende criteria

A. Maatschappelijke binding :

- de aanvrager woont sinds zijn geboorte in de betrokken gemeente ;

- de aanvrager behoorde toen hij jonger was dan achttien jaar tot een gezin dat minimaal tien jaar in de betrokken gemeente gevestigd was ;

- de aanvrager woont buiten de gemeente maar kan aantonen tien jaar in één van de Vlabinvestgemeenten (22) woonachtig te zijn geweest.

B. Economische binding :

Het hoofdzakelijk beroepsinkomen van de aanvrager vloeit voort uit een ter plaatse uitgeoefende betrekking bij de overheid of bij een dienst van algemeen belang.

C. Socio-culturele binding :

- de kandidaat doet een beroep op de onderwijsinfrastructuur die erkend is door de Vlaamse Gemeenschap ;

- de kandidaat is in de gemeente of in een aanpalende gemeente behorende tot het Vlabinvestgebied lid van een socio-culturele instelling of vereniging die erkend is door de Vlaamse Gemeenschap.

D. Uitsluitingscriterium :

De kandidaat die bebouwbaar of bebouwd onroerend goed in volle eigendom heeft, of die een bebouwd onroerend goed volledig in vruchtgebruik heeft, komt niet in aanmerking voor de huur of koop van een woning of kavel. De kandidaat die eigenaar is van een bouwgrond in een Vlabinvestgemeente kan voor een beperkte duur in die gemeente in aanmerking komen voor de huur van een woongelegenheden.

Er bestaan geen garanties dat de Vlabinvest woongelegenheden enkel aan Vlamingen worden toegekend. Dergelijke regeling zou overigens indruisen tegen het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel. Wel kan men aannemen dat ingevolge de ingebouwde criteria de autochtone bevolking prioritair in aanmerking komt.

4. Op langere termijn dienen de oorzaken van de oververhitting van de woningmarkt, die in meerdere gevallen een internationale dimensie heeft, te worden aangepakt.

Planologische, fiscale of andere maatregelen van grondbeleid, meestal een mengvorm van diverse maatregelen dienen te worden getroffen, om de sociale uitdunning tegen te gaan en/of de stijging van de vastgoedprijzen een meer gelijkmatig verloop te geven in deze randzone. Met betrekking tot deze lange termijnbenadering kan o.a. verwezen worden naar de voorbereidingen die door Vlabinvest werden getroffen om op meer systematische wijze aan grondverwerving te doen in het betrokken gebied. Tevens dient de aandacht te worden gevestigd op het feit dat in het kader van het Structuurplan Vlaanderen nieuwe maatregelen van planologische aard zullen kunnen worden getroffen.

5. In het overleg tussen de drie gewesten wordt een protocol voorbereid betreffende de ruimtelijke ordening. Dit zou zowel slaan op overleg inzake reglementering, uitwisseling van informatie, bestemmings- en ontwikkelingsplannen, infrastructuur in de grensgebieden. In afwachting van het protocol wordt reeds effectief overlegd tussen het Vlaams Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over het ontwerp gewestelijk ontwikkelingsplan Brussel. In dit plan wordt de optie genomen om de residentiële aantrekkingskracht van het hoofdstedelijk gewest te versterken en een sociaal evenwicht te bevorderen.

Hiervoor wordt een gedifferentieerd huisvestingsprogramma opgezet naast een efficiënter beheer van het bestaande woningbestand. Deze optie stemt overeen met de motie in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen voor het behoud van het groene karakter van de Brusselse rand en een grotere opvang van nieuwe woningen in de stedelijke gebieden.

6. Er is duidelijk nood aan een aangepast onthaal- en informatiebeleid, gericht naar de anderstaligen in Vlaanderen, inzonderheid in de Brusselse rand.

Deze informatie kan niet worden beperkt tot toelichting over de taalwetgeving, maar moet een veel breder opzet hebben.

De wetenschappelijke studie over de Brusselse rand waartoe de Vlaamse regering beslist heeft zal ook de integratie van anderstaligen behandelen en bijkomende elementen aanreiken voor een aangepast beleid ter zake.

7. Over de subsidiëring van het blaadje Carrefour door de Franse Gemeenschap via subsidies aan Franstalige VZW's, heeft de Vlaamse Raad principieel besloten een beroep bij het Arbitragehof in te dienen.

8. De nota waarnaar de heer Vermeiren verwijst werd aan de Vlaamse Raad overhandigd en inmiddels door het Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant uitvoerig besproken. Verwezen wordt naar het verslag dat eerst- daags verschijnt.

Financieringstechniek

Tot slot wordt via de medewerker van de GOM Vlaams-Brabant uitvoerige toelichting verstrekt bij de financieringstechniek door middel van obligaties voor de eerste uitvoeringsfase van het Vlabinvestprogramma.

Voor de aanbidding van huurappartementen werkt de obligatieformule als volgt. De initiatiefnemers schrijven een obligatie uit ten belope van maximum 50 percent van de totale kostprijs van de gebouwen (inclusief kosten en BTW, exclusief grond) en financieringskosten die zij wensen te verhuren.

Vlabinvest tekent in op deze obligaties en gaat de verplichting aan het geld hiervoor te storten al naargelang de noodwendigheden, dit in functie van het tijdstip waarop de eerste facturen moeten worden betaald. Na gebruik van de volledige hoofdsom die door Vlabinvest werd gestort, wordt door de initiatiefnemer de commerciële lening aangesproken om de resterende facturen te vereffenen.

Met de inkomende huur wordt eerst de annuïteit vergoed van de commerciële lening evenals de exploitatiekosten voor de initiatiefnemer, die het beheer en de organisatie op zich neemt. De resterende huur wordt volledig gereserveerd om de Vlabinvest-inbreng weder samen te stellen, en gestort op de rekening-courant van Vlabinvest. Dit gebeurt zolang tot de geïndexeerde initiële input van Vlabinvest volledig is terugbetaald. Nadien wordt nog een overgangperiode ingelast waarbij een deel van de huurgelden toegekend wordt aan Vlabinvest, wat aanzien wordt als een onrechtstreekse vorm van deelname in de meerwaarden. Het overige gedeelte van de huur in deze overgangperiode, is voor rekening van de initiatiefnemers.

Vlabinvest dient de teruggevloede middelen opnieuw te investeren.

Om het rollend karakter van het fonds te activeren zullen na een aanloopfase een deel van de appartementen verkocht worden. De opbrengsten van deze verkoop zullen ten goede komen van Vlabinvest, dit na aftrek van de vervroegd af te lossen lening en na aftrek van een vergoeding voor de grond en voor de infrastructuurkosten gemaakt in het kader van

artikel 80 van de Huisvestingscode. Met deze middelen kan een nieuwe partner worden gezocht, wat een nieuw hefboomeffect creëert.

Zolang de appartementen verhuurd worden, krijgt de initiatiefnemer geen vergoeding voor de grond die hij in het project inbrengt.

Bij verkoop zal een redelijke vergoeding voor de grond worden verrekend. Voor de waardebepaling van de grond wordt uitgegaan van de initiële aankoopprijs en de kosten, vermeerderd met de gemiddelde prijsstijging voor bouwgronden.

Wanneer gebruik werd gemaakt van infrastructuur, die reeds gesubsidieerd was op basis van artikel 80 van de Huisvestingscode wordt de reële kostprijs van die infrastructuur en nutsvoorzieningen (zonder interest), gedragen door het Vlaamse Gewest, verrekend in de verkoopprijs als de woning of het perceel wordt verkocht en de koper niet behoort tot de sociale doelgroep zoals voorzien in de reglementering van de sociale huisvesting. De verkoper betaalt die kostprijs terug aan het Fonds voor de Huisvesting.

De initiatiefnemer zal gedurende een beperkte periode absolute voorrang krijgen om nieuwe initiatieven uit te werken met participatie van Vlabinvest, ten belope van de middelen die via de verkoop naar Vlabinvest terugvloeien.

Zoals hierboven reeds werd gesteld vloeien de inkomsten uit huur en verkopen volledig naar de initiatiefnemers nadat de geïndexeerde initiële input van Vlabinvest is terugbetaald en een overgangperiode is doorlopen waarin een beperkte aanvullende vergoeding wordt gegeven aan Vlabinvest. De initiatiefnemer kan deze middelen gebruiken enerzijds om de appartementen - waarvan hij eigenaar blijft - te herconditioneren, en anderzijds om nieuwe projecten op te starten voor dezelfde doelgroep.

Deze werkwijze vereist dat de initiatiefnemers een afzonderlijke boekhouding voeren voor wat de Vlabinvest-activiteiten betreft. Mocht na verloop van tijd blijken dat geen verdere initiatieven nodig zijn ten behoeve van de gestelde doelgroep dan kan toestemming worden verleend om de middelen die door de initiatiefnemers werden opgebouwd, over te dragen naar andere segmenten in de sociale huisvestingssector.

3. Replik van de vraagsteller

De heer Vermeiren dankt de minister-president voor zijn uitvoerig antwoord. Hij blijft echter bij de vaststelling dat reeds veel kostbare tijd verloren ging voor de realisering van een op 't eerste zicht veelbelovende beleidsmaatregel.

De vooropgestelde huurprijzen voor appartementen (16.000 fr. - 20.000 fr.) zijn niet laag. De sociale verdringing in de randgemeenten zal zeker niet door het Vlabinvest programma worden tegengegaan. Ofschoon de intercommunale Haviland betrokken blijkt te zijn bij sommige op stapel staande projecten (Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem) heeft de vraagsteller geen weet van enige beslissing hieromtrent in de raad van bestuur van deze intercommunale. Is dit een bewijs dat men nog volop aan het onderhandelen is ?

Uit de uiteenzetting van de minister-president kon worden afgeleid dat de gemeenten, eigenaar van de grond, enkel bij verkoop de waarde van hun grond kunnen recupereren. Is dit gezond ?

De voorgerekende kostprijs, zonder grond, is hoger dan wat de normale woningmarkt biedt.

De totale kostprijs zal veel meer bedragen dan de vooropgestelde huuropbrengst. De huidige constructie is financieel niet haalbaar en houdbaar.

De heer Vermeiren meent dat men beter opereert via de bestaande sociale huisvestingsmaatschappijen die gronden in eigendom hebben. Zij beschikken over goedkopere en snellere financieringskanalen die resulteren in betaalbare huishuren. Verschillende sociale huisvestingsmaatschappijen hebben projecten klaar. Als de overheid een complementair bouwprogramma via Vlabinvest opzet dan moet zij op een of andere wijze een echt pluspunt bieden en niet bouwen tegen een kostprijs die gelijk is aan deze op de markt.

Er is vooral behoefte aan goedkope woningen voor kansarmen. De heer Vermeiren waarschuwt de minister dat men slechts met moeite de kandidaat-huurders en -kopers voor de Vlabinvest-woningen zal vinden.

4. Bijkomend antwoord van de minister-president

De minister-president wijst erop dat in de randgemeenten het geëigende programma van de sociale huisvestingsmaatschappijen niet wordt vervangen door mogelijke Vlabinvest-projecten. Vlabinvest is een aanbodverhogende actie op de woningmarkt, supplementair aan de sociale huisvesting in stricte zin en het Domus-Flandria-programma.

Uiteraard deelt de minister-president de uitgesproken sociale bekommernis van de heer Vermeiren inzake huisvesting. Men kan echter niet alle doelstellingen nastreven in een enkel project. Voor Vlabinvest gelden, zoals gezegd, andere criteria dan voor de sociale huisvestingsmaatschappijen. Vlabinvest heeft een eigen finaliteit en wil zich ook richten tot de sociale plusgroep. Er dient tevens te worden uitgegaan van het rollend fonds karakter van Vlabinvest.

In tegenstelling tot wat de heer Vermeiren beweert zijn de voor het Vlabinvest-programma vooropgestelde huurprijzen iets lager dan de marktprijzen voor soortgelijke woonegelegenheden.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Welzijn en Gezondheid

Vergadering van dinsdag 24 januari 1995

Vaste verslaggever : mevrouw L. Maximus, secretaris van de commissie

— **Vraag om uitleg van de heer J. Vandeurzen tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de schrapping van de reiskostenvergoeding voor de vaste afgevaardigden bij de jeugdrechtbanken**

1. Uiteenzetting van de heer J. Vandeurzen

Op 16 september 1994 verzond de minister van Justitie een circulaire aan de procureurs-generaal, waarin aangekondigd werd dat de griffies de reiskosten van de vaste afgevaardigden bij de Jeugdbescherming niet meer mochten terugbetalen.

De minister van Justitie besliste immers de terugbetaling van deze reiskosten over te laten aan de gemeenschappen. De beslissing is blijkbaar van toepassing op opdrachten uitgevoerd in correctionele zaken en in burgerlijke zaken.

Toen ik daarover uitleg vroeg in de Kamer van Volksvertegenwoordigers antwoordde de minister van Justitie mij dat dit standpunt voortvloeit uit een compromis. De kosten voor overbrenging van minderjarigen per taxi vanuit de parketten komen ten laste van het ministerie van Justitie (12 miljoen frank per jaar), terwijl de reiskosten van de vaste afgevaardigden bij de Jeugdbescherming (2 miljoen frank per jaar) gedragen zouden moeten worden door de gemeenschappen.

De minister van Justitie bevestigde mij dat dienaangaande een akkoord moest worden bereikt met de gemeenschappen. Het protocol werd reeds in 1989 uitgewerkt. Herhaalde verzoeken tot het innemen van een standpunt met betrekking tot dit ontwerpprotocol zouden vanuit de Vlaamse Gemeenschap niet beantwoord zijn. Alleen in 1993 zou de gemeenschap gereageerd hebben. Daarop heeft de minister van Justitie dan geantwoord dat hij zijn beslissing handhaafde. Hij verwees naar het ontwerpprotocol en de daaraan voorafgaande onderhandelingen.

Ondertussen signaleren de sociale diensten van de jeugdrechtbanken ook dat het jaarlijkse kilometercontingent per consulent, zoals bepaald door de gemeenschappen, jaarlijks stelselmatig zou zijn afgebouwd.

De cumulatie van de beide maatregelen zouden tot gevolg hebben dat de werking van de sociale diensten van de jeugdrechtbanken ernstig bemoeilijkt wordt.

Vandaar dat ik de volgende vragen wil stellen.

1. Is het correct dat het kilometercontingent per consulent in de loop der jaren stelselmatig afgebouwd werd ?
2. Wat is de juiste situatie in verband met de terugbetaling van reiskosten die de consulenten maken bij het uitvoeren van onderzoeksopdrachten in correctionele en burgerlijke zaken ? Indien er een probleem is, hoe denkt de minister dit te verhelpen ?

2. Antwoord van mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

1. Gedurende de laatste jaren bleef het kilometercontingent dat aan de consulenten werd toegekend, ongeveer gelijk. Het contingent voor 1993 bedroeg 1.521.771 kilometer. Daarvan werden 288.402 kilometer, dus ongeveer 19 percent, niet gebruikt. Het contingent voor 1994 bedroeg 1.612.600 kilometer. Dit is een toename van ongeveer zes percent. Ook voor 1995 is er een stijging voorzien.

In deze periode vond er geen toename van het aantal consulenten plaats.

2. Voor de consulenten verbonden aan de sociale diensten van de comités voor Bijzondere Jeugdzorg is er geen enkel probleem. De terugbetaling gebeurt volledig via het kilometercontingent, en dit binnen een redelijke termijn.

Voor de consulenten verbonden aan de sociale diensten van de Vlaamse Gemeenschap bij de jeugdrechtbanken is de situatie complexer.

De ministeriële circulaire van 1 september 1966 betreffende bestuurlijke aangelegenheden met betrekking tot de gerechtelijke bescherming zegt het volgende :

“Alle uitgaven die worden verricht om een gerechtelijke beslissing te nemen of uit te voeren”, evenals “de uitgaven die worden gedaan wanneer minderjarigen worden gedagvaard op vordering of uitnodiging om te verschijnen op verzoek van de magistraat”, “zijn ten laste van de gerechtskosten” dus van het ministerie van Justitie.

Alle andere reiskosten vallen ten laste van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. De terugbetaling hiervan gebeurt via het kilometercontingent.

Het aantal burgerlijke zaken stijgt voortdurend, waardoor het voor de Vlaamse Gemeenschap onhoudbaar geworden is om die kosten op zich te nemen. Tenslotte betaalt de gemeenschap al het personeel dat voor Justitie werkt. De situatie van de consulenten is overigens ook problematisch, omdat zij naast hun werk voor Bijzondere Jeugdzorg ook werk voor Justitie moeten verrichten, dat voortdurend in omvang toeneemt.

De minister is van oordeel dat de opdrachten van de consulenten in de toekomst gewijzigd moeten worden bij decreet. Pas dan zal er duidelijkheid zijn. Ze wil de leden van de commissie daarover raadplegen.

Ingevolge de inhoud van de omzendbrief van 16 september 1994, uitgaande van het ministerie van Justitie, worden aan de consulenten geen gerechtskosten (reiskosten) meer betaald. Daardoor heeft Justitie een nieuw feit gecreëerd.

De Vlaamse Gemeenschap - Afdeling Bijzondere Jeugdbijstand is van oordeel dat deze kosten ten laste vallen van het ministerie van Justitie. Er werd herhaaldelijk aangedrongen op overleg aangaande deze materie. Op 20 december 1994 was er over die materie een eerste contact met het kabinet van de minister van Justitie.

De nodige maatregelen werden genomen voor de vergoeding van de door de consulenten gemaakte reiskosten.

3. Repliek van de heer J. Vandeurzen en antwoord van de minister

Het lid kan instemmen met een wijziging via decreet, maar wijst erop dat daardoor geen vacuüm mag ontstaan inzake sociale onderzoeken. In zijn antwoord beweerde de minister van Justitie dat sociale diensten van bepaalde rechtbanken al geen sociale onderzoeken meer uitvoeren. Een wijziging bij decreet over de opdrachten van de consulenten veronderstelt dus een initiatief op het federale niveau.

De minister van Justitie antwoordde toen ook dat er in Wallonië geen problemen waren.

Minister W. Demeester-De Meyer antwoordt dat de Vlaamse Gemeenschap al lang aandringt op overleg met de minister van Justitie. De communicatie van de minister van Justitie met de Vlaamse Gemeenschap verloopt blijkbaar stroef. De onderhandelingen lopen nu sedert december 1994. De grond van de zaak moet op de beide niveaus worden uitgeklaard.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

Vergadering van woensdag 25 januari 1995

Vaste verslaggever : de heer F. Ghesquière, secretaris van de commissie

– **Vraag om uitleg van de heer F. Vermeiren tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de pogingen van een Brussels staatssecretaris om zich bevoegdheden inzake taxi's toe te eigenen in het Vlaamse Gewest**

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Door de derde fase van de Staatshervorming werden een aantal specifieke bevoegdheden toegekend aan het Vlaamse Gewest. Dit is onder meer het geval voor de taxidiensten die in het Vlaamse Gewest worden georganiseerd. Eigenlijk is het onder de voogdij van de Vlaamse minister een gemeentelijke aangelegenheid.

Toch vindt een Brussels staatssecretaris, verantwoordelijk voor de taxidiensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat hij zich best kan bemoeien met de organisatie van de taxidiensten op het grondgebied van Zaventem, meer bepaald in de buurt van het luchthavengebouw. Hij heeft dit laten blijken door zich aldaar te komen vergewissen hoe de reizigers werden opgevangen door de taxi's.

Het stoort hem vooral dat reizigers geen gebruik mogen maken van de taxi's uit Brussel die er een rit beëindigen. Niets belet de taxibestuurders reizigers ter plaatse te brengen doch zij dienen dan zonder passagiers terug te rijden naar een standplaats in het Hoofdstedelijk Gewest, zoals dat trouwens ook het geval is voor de Zaventemse taxi's die hun klanten enkel in Brussel mogen afzetten doch geen andere mogen aan boord nemen.

Uiteraard verdedigt de Brusselse staatssecretaris de belangen van de eigen taxi's. Wanneer de Zaventemse politie optreedt bij overtredingen van de reglementering door Brusselse taxi's heeft hij het over "intellectueel terrorisme". Het optreden van de betrokken Brusselse staatssecretaris heeft gezorgd voor een verveelvoudiging van het aantal overtredingen en daaruit volgende incidenten als gevolg.

De organisatie van de taxidiensten is een grensoverschrijdende materie en er is dus overleg geboden tussen de Gewesten.

Tijdens een interpellatie in de Senaat heeft de eerste minister bevestigd dat het om een gewestelijke materie gaat en dat overleg op elk ogenblik georganiseerd moet worden, desgevallend in aanwezigheid van de federale minister van Verkeerswezen.

Het optreden van zogezegde "piraten", dit zijn taxi's die zonder daartoe een vergunning te bezitten zoals voorgeschreven door de wet van 27 december 1974, aan de luchthaven nietsvermoedende klanten opladen en in feite ons land en de luchthaven van Zaventem een slechte faam bezorgen.

Deze situatie duurt reeds jaren. De Brusselse staatssecretaris heeft laten verstaan dat hij reeds overleg pleegde met zijn Vlaamse collega. Heeft dit overleg reeds tot concrete voorstellen geleid ?

In welke mate werd daarbij rekening gehouden met de belangen van de luchthavengemeente, die zich genoodzaakt ziet een gedeelte van haar politiekorps in te zetten voor de ordehandhaving en het optreden van de piraten te bestrijden ?

2. Antwoord van de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervormingminister

De minister gaat akkoord met de stellingname van de vraagsteller. Het unilaterale optreden van betrokken staatssecretaris, die zonder overleg of gesprek zijn bevoegdheidsterritorium overschrijdt wordt door de minister als onaanvaardbaar bestempeld. Er moet klaar en duidelijk worden gesteld dat de Vlaamse regering het territorialiteitsbeginsel onverkort wenst te zien nageleefd.

De minister heeft aan de betrokken staatssecretaris gevraagd dit te bespreken en deze heeft geantwoord dat hij eerst een advies van de Raad van State wil afwachten in verband met een ordonnantie ter zake. Er zal terug contact worden opgenomen met de Brusselse staatssecretaris voor overleg, met de bedoeling tot een duidelijke en wettelijke situatie te komen. Desnoods zal de minister deze zaak uit laten klaren via het overlegcomité. Er kan dus geen sprake van zijn dat langs Vlaamse zijde zou worden aanvaard dat de luchthaven van Zaventem deel zou kunnen uitmaken van het Brusselse Gewest.